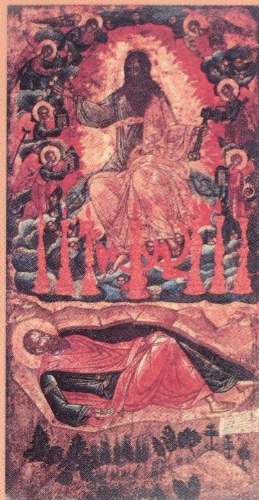
VIAȚA DUPĂ MOARTE

NOI MĂRTURISIRI CUTREMURĂTOARE

colecția Cetatea creștină

Ce se întâmplă cu noi după moarte? Cine vine să ne ia sufletul? Ce vom vedea? Cum va fi?

Iată câteva întrebări pe care și le pune aproape fiecare om.

Teorii sunt destule. Răspunsuri sunt destule.

Cartea de față nu prezintă teorii, ci fapte. Prezintă cazuri ale unor oameni care, din rânduiala lui Dumnezeu, „au văzut moartea cu ochii". Au murit, și apoi s-au întors la viață pentru a da mărturie despre cele văzute.

Hristos ne-a învățat că nici dacă morții ar învia oamenii împietriți în păcatele lor nu se vor pocăi. Aceasta nu înseamnă că nu există și oameni pe care astfel de mărturii i-ar putea ajuta să își ridice ochii spre Cer.

S-au scris destule relatări înșelătoare despre viața de după moarte; părinții ortodocși le-au combătut cu atenție. Părintele Serafim Rose este cel mai bun exemplu în acest sens.

Mărturii adevărate, așa cum sunt cele de față, sunt puține. Ele vin în întâmpinarea celor care Îl caută pe Dumnezeul cel Viu.

„Spovedania" ateului care, după ce a revenit la viață, s-a convertit la dreapta-credință, e unul dintre cele mai interesante texte pe care le-ar putea citi omul contemporan. Sperăm că va citi această „spovedanie" cu inima deschisă...

Danion Vasile, editor

Coperta: *Vedenia Sfântului Apostol Ioan în insula Patmos (Apocalipsa)*

Tradus după originalul:

ΑΠΙΣΤΕΥΤΑ
ΚΑΙ ΟΜΩΣ ΑΛΗΘΙΝΑ
Editura *„Stupul Ortodox"* – TESALONIC

ISBN: 973-86183-1-2

VIAŢA DUPĂ MOARTE

Noi mărturisiri cutremurătoare

Traducere: CRISTIAN SPĂTĂRELU

Tipărit cu binecuvântarea
Prea Sfinţitului Părinte GALACTION,
Episcopul Alexandriei şi Teleormanului

Editura **BUNAVESTIRE**
Galaţi, 2003

„Cu rugăciunile Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu, Doamne Iisuse Hristoase, mântuiește-ne pe noi".

Colecția Cetatea creștină

Într-o vreme în care păcatul cucerește din ce în ce mai multe suflete, Dumnezeu a rânduit ca robii Săi credincioși să se folosească de cărțile duhovnicești.

Văzând în jurul lor atâta cădere, creștinii se simt parcă singuri. Nevoia lor de comuniune este foarte mare. Totuși, oricât ar fi de puțini, ei mai au o cetate pe care dușmanul diavol nu o poate birui, oricât de tare ar lupta împotriva ei. Aceasta este Cetatea creștină, adică Biserica.

Prin colecția de față, editura noastră oferă creștinilor cărți care îi ajută să rămână în această cetate și să nu o părăsească, oricât ar fi de mari tentațiile lumii înconjurătoare.

Sunt cărți despre lupta împotriva patimilor și diferitele feluri de a petrece timpul liber până la cărți despre viața după moarte sau dobândirea rugăciunii lui Iisus...

„Veniți la Mine toți cei osteniți și impovărați și Eu vă voi odihni pe voi.“

(Matei 11, 28)

NOTA EDIȚIEI ÎN LIMBA GREACĂ

Editura „Stupul Ortodox“, în străduința ei de a contribui la întoarcerea semenilor noștri slabi în credință și nepăsători spre Hristos și spre Biserica Lui ortodoxă a , publică și această carte deșteptătoare și de folos pentru suflet, cu titlul: „Întâmplări cutremurătoare, incredibile, dar adevărate, despre întoarcerea din cealaltă viață“.

Este vorba de întâmplări minunate de întoarcere a semenilor noștri din viața de dincolo, care s-au petrecut în secolul XX și care apar pentru prima dată adunate într-o singură carte.

Prima întâmplare a circulat în repetate rânduri sub numele : „Întoarcere din cealaltă viață“; în ediția de față s-a făcut o traducere atentă din textul rusesc, adăugându-se și alte întâmplări la fel de cutremurătoare de întoarcere la viață și la Hristos a unor semeni de-ai noștri.

Citirea acestei cărți va contribui la formarea unei opinii serioase pe care trebuie să o avem față de nemurirea sufletului, de viața veșnică, și va ajuta la pocăința noastră sinceră și la trăirea adevărurilor creștine.

Ne dorim ca această lucrare să fie oferită ca dar pentru rudele, cunoscuții și prietenii noștri, pentru a cugeta profund și a se întoarce la Hristos și la Biserica Lui ortodoxă. Astfel,

prin aceste exemple convingătoare le veți oferi o chemare deșteptătoare, prilej de a se mântui, de a lua hotărârea adevărată de întoarcere la Hristos și de a păzi poruncile Lui sfinte și mântuitoare.

Domnul și Dumnezeul nostru preamilostiv și iubitor de oameni a venit în această lume pentru a ne chema și mântui pe noi, cei pierduți și păcătoși. Apostolul Pavel spune : „Iată acum vreme potrivită, iată acum ziua mântuirii" (II Corinteni 6, 2). Și Apostolul Petru povățuiește : „Fiți treji, privegheați. Potrivnicul vostru, diavolul, umblă răcnind, ca un leu, căutând pe cine să înghită, căruia stați împotrivă, tari în credință..." (I Petru 5; 8 - 9).

Să ne luptăm, deci, pentru mântuirea sufletului nostru nemuritor, curățindu-l de păcate prin spovedanie și pocăință, căci fără pocăință sinceră nu ne putem mântui. Numai prin îndreptarea noastră adevărată ne vom izbăvi de stăpânirea diavolului și a patimilor și ne vom împăca cu Mântuitorul nostru Iisus Hristos, primind din belșug mila Lui și bucurându-i pe îngerii lui Dumnezeu. Sfânta Evanghelie întărește zisele noastre : „Așa se face bucurie îngerilor lui Dumnezeu pentru un păcătos care se pocăiește..." (Luca 15, 10).

O ÎNTÂMPLARE INCREDIBILĂ, DAR ADEVĂRATĂ

Prologul ediției rusești

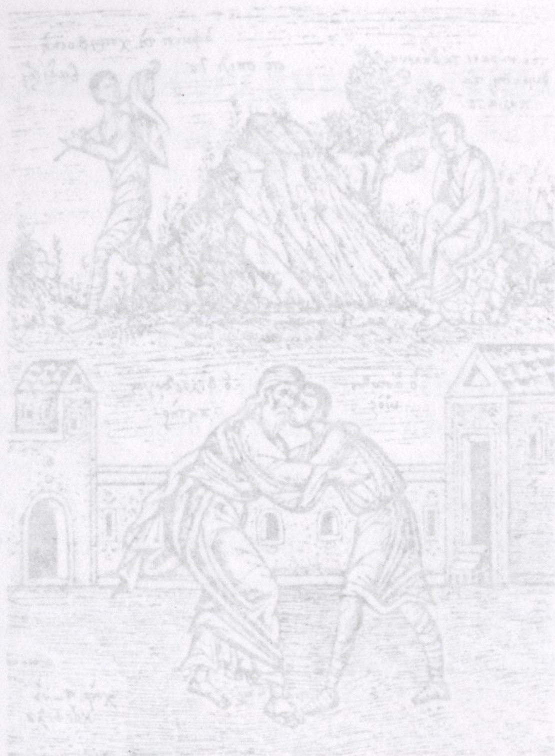
Acest material a fost publicat la începutul secolului XX în revista „Moscovskie Ventomosti" (Timpurile Moscovei). Mai târziu a fost tipărit de Lavra Cuviosului Serghie în ediție separată. Editura lavrei a luat legătura cu scriitorul cărții, care a adeverit evenimentul descris în text, spunând totodată că omul căruia i s-au întâmplat acestea, mai târziu s-a făcut monah.

Ediția de față retipărește textul care a fost publicat în orașul Kaluga, în anul 1911.

„Preamilostiv şi îndelung răbdător este Dumnezeu, şi îi primeşte pe toţi cei care se pocăiesc, şi multă bucurie se face în ceruri pentru un păcătos care se pocăieşte".

(Sfântul Serapion)

I.

Mulţi oameni numesc secolul nostru „secolul negării" pentru că negarea este duhul care stăpâneşte vremurile noastre. Poate că negarea este o boală care ne chinuie pe toţi astăzi. Însă în afară de această negare generală există şi alte tăgăduiri mai mici, care au fost sădite în pământul superficialităţii noastre. Se poate ca de multe ori să tăgăduim ceva ce nu cunoaştem deloc. Nu am cugetat nici un pic la aceasta şi totuşi tăgăduim. O mulţime de idei şi teorii se adună în capul nostru şi creează haos. Idei provenite din diferite învăţături şi teorii care deseori se contrazic între ele, dar nimic definit şi limpede. Toate sunt atât de superficiale, neclare şi nedefinite, încât nu există nici o speranţă că vom înţelege ceva. Cine suntem? În ce credem? Ce ideal avem în sufletul nostru? Dacă avem vreunul... Acestea pentru mulţi dintre noi sunt aproape necunoscute. Acum, în epoca ştiinţelor, e ciudat însă că oamenilor le place foarte mult să discute, Dar, din păcate, nu vor să se înţeleagă pe ei înşişi. Şi observ asta la oamenii din jurul meu, dar şi la mine.

Nu voi povesti aici cu de-amănuntul toată viaţa pe care am trăit-o, căci nu acesta este scopul meu. Voi încerca însă să mărturisesc convingerile mele religioase.

M-am născut într-o familie ortodoxă, părinţii mei erau oameni evlavioşi. La şcoala unde învăţam, necredinţa nu era considerată o însuşire a oamenilor geniali. De aceea nu eram

negativist, precum majoritatea tinerilor din timpurile noastre. De fapt eram nelămurit: nu eram nici ateu, dar nici nu puteam să mă numesc om mai mult sau mai puţin credincios. Deoarece aceasta nu era rezultatul vreunor convingeri personale, ci se formase sub influenţa mediului în care trăiam, îl voi ruga pe cititor să găsească singur o definiţie potrivită pentru personalitatea mea.

În buletinul meu scria „creştin ortodox“, dar niciodată nu m-am gândit dacă am sau nu dreptul de a mă numi aşa. Niciodată nu mi-a trecut prin minte să cercetez ce mi se cere pentru această numire şi dacă eu răspund acestor cerinţe. Mereu ziceam că eu cred in Dumnezeu, dar dacă cineva m-ar fi întrebat cum cred şi cum trebuie să cred în El după învăţătura Bisericii Ortodoxe, al cărei membru eram şi eu, fără îndoială că n-aş fi ştiut ce să-i spun. Fiind întrebat, de pildă, dacă întruparea şi patimile Fiului lui Dumnezeu au fost pentru mântuirea noastră sau cum văd eu Biserica, dacă cred sau nu în aceasta şi în tainele ei, nu-mi pot închipui ce prostii aş fi putut răspunde. Iată şi un exemplu :

„Odată, bunica mea, care totdeauna ţinea post, m-a certat pentru că eu nu posteam:

«- Eşti tânăr şi puternic, nu e greu pentru tine să posteşti. De ce până şi un lucru atât de uşor, pe care ni l-a lăsat Biserica, nu vrei să-l faci ?»

«- Acest lucru, bunico, nu are rost», i-am răspuns. «Voi mâncaţi de post pentru că v-aţi obişnuit, dar nimeni din voi nu o face înţelegând de ce».

«- De ce crezi că nu are rost să posteşti ?»

«- Ce importanţă are pentru Dumnezeu dacă eu mănânc slănină sau peşte afumat ?»

Astfel de gânduri „profunde“ avea un om educat în ceea ce priveşte semnificaţia postului !

«- Ce sunt aceste vorbe pe care le spui ?» a continuat bunica. «Şi cum poţi să zici că aceasta e o prostie, de vreme ce şi Domnul nostru a postit ?»“.

Asta m-a impresionat mult, şi doar cu ajutorul bunicii mi-am adus aminte că, într-adevăr, aşa scrie în Evanghelie. După cum vedeţi, nu cercetam să aflu că Însuşi Mântuitorul nostru a postit, şi cu toate acestea mă împotriveam. Dar să nu se gândească cititorul că eram puţin mai serios decât alţi tineri din anturajul meu. Încă un exemplu:

„Cineva l-a întrebat pe un cunoscut de-al meu cu care lucram împreună, dacă el crede că Hristos este totodată Dumnezeu şi om. Acela a răspuns că este credincios, dar din discuţie a reieşit clar că neagă Învierea lui Hristos.

«- Iartă-mă - i-a zis o femeie - dar e de neînţeles ceea ce spui. Ce crezi că s-a întâmplat după aceea cu Hristos ? Dacă tu crezi că acesta este Dumnezeu, atunci cum poţi să spui că a încetat să existe ?»

Noi toţi aşteptam să ne dea o replică înţeleaptă, să ne prezinte vreo nouă teorie despre moarte sau să ne dea vreo nouă tâlcuire a acestui eveniment. Însă n-a fost aşa. Ne-a zis simplu: «Vai, la asta nu m-am gândit»“.

II.

Asemenea prostii aveam şi eu în minte. Aş fi putut să spun că, după părerea mea, cred aşa cum trebuie în Dumnezeu. Credeam că este Fiinţă, că este Persoană atotputernică şi veşnică. Eram de acord că omul a fost plăsmuit de Acesta, dar nu credeam în viaţa de după moarte. Şi eu, la fel ca prietenul meu de mai sus, nu înţelegeam că am o astfel de idee greşită despre moarte, până ce o întâmplare mi-a arătat aceasta. Şi asta este încă o dovadă a legăturii noastre superficiale cu religia în general, şi îndeosebi a neatenţiei mele în ce priveşte viaţa duhovnicească.

S-a întâmplat să cunosc un om serios şi foarte învăţat. Îl simpatizam mult. Acela trăia singur şi îl vizitam deseori. Odată, când m-am dus să-l văd, l-am găsit la biroul lui citind o carte de învăţăminte creştineşti.

„- Ce înseamnă asta, Prohor Alexandrovici (aşa se numea cunoscutul meu), vreţi să vă faceţi dascăl?" l-am întrebat cu o vădită curiozitate, privind cartea pe care o citea.

„- Nu, dragul meu! Ce spui, dascăl? Măcar de-aş putea să devin un bun elev, nu dascăl. Trebuie să mă pregătesc pentru examene. Vremea se apropie. Vezi tu, părul meu se albeşte din ce în ce mai mult, odată cu trecerea zilelor. În orice clipă pot fi chemat", mi-a răspuns zâmbind.

Nu am luat în serios cuvintele lui. Întrucât era om educat şi citea mult, credeam că vrea să caute în cateheză vreo

informaţie. Dar el a început să-mi explice exact ceea ce spusese:

„- Citesc diferite lucrări contemporane şi întâlnesc în ele multe lucruri greşite, de aceea cercetez lăuntrul meu ca să nu deviez de pe calea cea dreaptă. Pentru că la sfârşitul vieţii noastre ne aşteaptă examenele, cu adevărat grele, mai ales că nu există posibilitatea să le dăm a doua oară".

„- Credeţi în toate astea?"

„- Dar cum aş putea să nu cred? Spune-mi sincer, ce-o să se întâmple cu mine? Mă voi dizolva aşa simplu şi voi deveni ţărână? Şi dacă nu va fi aşa? Atunci nu cumva există ipoteza să fiu chemat şi judecat pentru faptele mele? Am trăit conştient şi, de asemenea, conştient am săvârşit păcatele mele..."

„- Nu înţeleg, domnule Prohor Alexandrovici, cum s-a sădit în dumneavoastră credinţa în viaţa de după moarte? Părerea mea este că omul moare şi toate se termină, punem punct la toate. Îl vezi nemişcat şi fără suflare, putrezind şi descompunându-se. Cum putem vorbi de vreo formă de viaţă? i-am spus eu, exprimându-mi ideile".

„- Iartă-mă, dar despre Lazăr, cel ce a stat patru zile în mormânt ce vom spune? Învierea lui este un eveniment neîndoielnic. Acela era om la fel ca mine şi a fost creat din aceeaşi materie".

Îl priveam şi nu puteam să-mi ascund mirarea. E posibil ca un om atât de educat să creadă în asemenea bazaconii? Prohor Alexandrovici m-a privit la rândul lui cu atenţie şi apoi m-a întrebat cu voce joasă:

„- Nu cumva eşti necredincios?"

„- Nu, de ce? Eu cred în Dumnezeu", i-am răspuns.

„- Şi totuşi, în viaţa de după moarte, pe care ne-o dezvăluie Evanghelia, nu crezi. Astăzi fiecare îl înţelege în mod diferit pe Dumnezeu, iar revelaţia dumnezeiască e întoarsă şi tâlcuită de fiecare după dorinţa lui. Există încă şi raţiunea omenească. În aceasta, zice, trebuie să credem oricum, în aceea putem să nu credem, iar în cealaltă nu există nici un motiv să credem! Ca şi când ar fi mai multe adevăruri, nu unul singur. Şi nu pricep că în cazul acesta ei cred în ceva care este produsul gândurilor şi închipuirii lor, astfel că nici nu se poate vorbi de credinţă în Dumnezeu"

„- Putem însă să credem în toate? Uneori întâlnim lucruri ciudate..."

„- Vrei să zici neînţelese?" Străduieşte-te să te înţelegi pe tine însuţi. Nu vei putea. Trebuie să pricepi că pricina eşti tu însuţi. Încearcă să vorbeşti cu un om simplu despre tetragonismul cercului sau despre alte probleme de matematică superioară. Acela nu va înţelege nimic. Asta însă nu înseamnă că trebuie să desfiinţăm ştiinţa. Desigur, e mai uşor să respingem ceva, dar de cele mai multe ori nu iese nici un rezultat din aceasta.

Gândeşte-te puţin cât de ilogic e ceea ce spui. Zici că crezi în Dumnezeu, dar în viaţa de după moarte nu crezi. Dumnezeu însă nu este Dumnezeul morţilor, ci al celor vii. Altfel ce Dumnezeu este Acesta? De altfel, despre viaţa de dincolo de mormânt a vorbit însuşi Hristos. E posibil să fi minţit? Nimeni însă, chiar şi cei mai aprigi duşmani ai Lui nu au putut să-L învinovăţească că a predicat minciuni. Atunci din ce motiv a venit Acesta pe pământ şi a suferit atâtea patimi. Din ce motiv, te întreb, dacă noi ne descompunem şi devenim ţărână?

Nu, nu poţi continua să gândeşti în acest fel. Trebuie să te corectezi cu orice preţ - a zis plin de zel. Trebuie să pricepi cât de important este acest lucru. Dacă vei dobândi o înţelegere bună a acestei probleme, viaţa ta se va schimba. Se va întâmpla în tine, într-un fel, o revoltă morală. Şi ideile rezultate din această schimbare te vor sprijini şi totodată te vor mângâia. Vor fi pentru tine un sprijin în lupta zilnică".

III.

Vedeam că în cele spuse de Prohor Alexandrovici există o logică. Însă această discuţie scurtă nu a putut să mă convingă să cred în ceea ce mă obişnuisem să nu cred până acum. Ceea ce a reuşit a fost doar să-mi descopere această părere a mea pe care nu o spusesem nimănui, pentru că nu mă gândisem niciodată serios la această problemă.

Dar pe Prohor Alexandrovici îl neliniştea foarte mult această poziţie a mea. Iarăşi şi iarăşi, în acea seară, s-a întors la această temă. Când m-am ridicat să plec mi-a dat să citesc câteva cărţi din bogata lui bibliotecă şi mi-a spus:

„- Citeşte-le neapărat! Trebuie să ieşi din această stare. Sunt sigur căci cu mintea pe care o ai, vei înţelege repede că nu există nici un motiv ca să nu crezi în viaţa de după moarte. Însă trebuie să crezi nu numai cu mintea, ci şi cu inima, căci altfel această credinţă a ta va dura cel mult o zi, apoi se va stinge. Mintea noastră este o sită. Nu rămâne în minte, întrucât locul unde sunt păstrate se găseşte în altă parte".

Am citit cărţile pe care mi le-a dat. Nu ţin minte dacă le-am citit pe toate. Însă obişnuinţa era mai puternică decât logica. Toate cele scrise în aceste cărţi erau foarte convingătoare. Erau dovezi puternice şi eu nu mă puteam împotrivi câtuşi de puţin acestora, deoarece cunoştinţele mele în probleme de religie erau foarte limitate. Dar asta nu m-a făcut să-mi schimb convingerile.

Mi-am dat seama că se poate ca convingerile mele să fie ilogice. Am crezut în totalitate că ceea ce scria în cărţi era adevărat. Şi totuşi, nu eram încredinţat că există viaţa de după moarte. Pentru mine moartea era sfârşitul definitiv al existenţei umane.

A trecut un timp de la discuţia pe care am avut-o cu Prohor Alexandrovici, despre care am vorbit mai sus. Din păcate, a trebuit să plec din oraş şi să mă îndepărtez de el. Nu l-am mai întâlnit niciodată. Poate că acesta, întrucât era om credincios, inteligent, foarte simpatic şi cu principii statornice, ar fi putut să mă ajute să văd în mod diferit viaţa mea şi în general existenţa umană şi să mă facă să-mi schimbe părerea mea greşită despre moarte. Însă Prohor Alexandrovici nu mai era lângă mine şi nici altul nu s-a găsit în locul lui care să mă poată călăuzi. Fiindcă eram tânăr şi, desigur, nu foarte serios, cum am spus, nu mă preocupau deloc aceste probleme şi am uitat repede cele pe care mi le-a spus Prohor Alexandrovici şi l-am uitat şi pe el...

IV.

Au trecut mulţi ani. E o ruşine pentru mine, şi totuşi trebuie să mărturisesc că nu m-am schimbat mult în aceşti ani. Eram deja om de vârstă mijlocie însă nu pot spune că începusem să dau mai multă importanţă vieţii mele. Nu pricepusem rostul existenţei umane. Nu mă străduiam deloc să mă înţeleg pe mine, să încerc să aflu cine sunt. Continuam să văd viaţa sub prisma trăirii de zi cu zi, cum de altfel o vedeau cei mai mulţi semeni de-ai mei.

Şi în legătura mea cu religia se întâmpla acelaşi lucru. La fel ca în anii tinereţii mele, nu eram nici ateu, dar nici credincios conştiincios. O dată pe an mergeam la Biserică pentru a mă spovedi şi împărtăşi. Aşa de credincios eram! Nu mă preocupau deloc problemele religioase şi nici nu puteam să înţeleg cum e posibil ca acestea să aibă vreun interes pentru cineva. Cunoştinţele pe care le aveam despre religie erau foarte puţine însă credeam că le ştiu pe toate şi, desigur, foarte bine. Toate mi se păreau atât de simple şi uşor de înţeles şi, prin urmare, pentru un om educat nu exista, după părerea mea, nici o nevoie să-şi obosească mintea cu ele.

Aceasta era o opinie foarte uşuratică însă foarte răspândită în rândurile oamenilor învăţaţi din vremurile acelea. Şi era de la sine înţeles că în astfel de condiţii nu putea exista nici un progres în credinţă...

V.

Odată am fost trimis în interes de serviciu în orașul K. și, acolo, m-am îmbolnăvit serios. Nu aveam nici o rudă sau pe cineva care ar fi putut să mă îngrijească și de aceea am fost nevoit să merg la spital. Medicii mi-au spus că am pneumonie. În primele zile m-am simțit destul de bine, încât am început să mă gândesc că nu trebuia să vin la spital pentru un lucru atât de neînsemnat. Însă boala înainta și febra a început iute să crească...

Cu cât boala se întețea, cu atât mă simțeam mai rău. Existau momente când din cauza febrei nu vedeam nimic în jurul meu. Cu toate acestea, pe toată durata bolii, nu m-am gândit niciodată la moarte. Și asta pentru că totdeauna mă consideram un om foarte tare și puternic. Niciodată, înainte, nu mă îmbolnăvisem grav, și pentru mine erau necunoscute acele gânduri despre moarte pe care bolile grave le plăsmuiesc în mințile oamenilor.

Eram sigur că mă voi însănătoși grabnic și îl întrebam întruna pe medic, când îmi punea termometrul, dacă febra crește ori scade. Dar febra a crescut până la un anumit punct și acolo s-a oprit și nu a mai coborât. Întotdeauna, la întrebarea mea, medicul răspundea: „40,9"; „41"; „40,8".

„- Dar e posibil, doctore, atâtea zile să fie la fel?" îi spuneam eu revoltat și în continuare îl întrebam în cât timp mă voi însănătoși în acest ritm.

Doctorul vedea nerăbdarea mea și încerca să mă consoleze. Îmi spunea că, la vârsta mea și cu sănătatea bună pe care o am, nu există motiv să mă îngrijorez. M-a

încredințat că în aceste condiții mă pot însănătoși repede, doar în câteva zile. Am crezut fără nici o îndoială cele spuse de medic. Așteptam cu nerăbdare ca boala mea să ajungă la apogeu, după care, așa cum credeam, urma să mă fac bine.

Într-o noapte m-am simțit foarte rău: febra a crescut îngrijorător și cu greu puteam respira. Dar de dimineață starea mea s-a schimbat. Dintr-o dată m-am simțit mai bine, atât de bine încât am putut să dorm. Când m-am trezit, primul lucru care mi-a trecut prin minte au fost chinurile pe care le-am îndurat noaptea trecută. „Cred că acesta a fost apogeul bolii - m-am gândit. Poate că acum febra va scădea și pneumonia va trece".

Când am văzut că în camera vecină a intrat un infirmier tânăr, l-am chemat și l-am rugat să-mi pună termometrul.

„- Se pare că încet-încet vă reveniți, domnul meu - a zis zâmbind, după ce s-a uitat la termometru. Nu mai aveți febră, temperatura este normală".

„- Serios?" l-am întrebat vesel.

„- Poftim, puteți să vă convingeți singur: 37,1. Mi se pare că nici tusea nu v-a deranjat mult în timpul nopții".

Într-adevăr, doar atunci mi-am dat seama că în timpul nopții, după ora 12^{00} nu am mai tușit, cu toate că băusem ceai cald și mă mișcasem în pat, lucru care altădată îmi provoca tuse.

La ora nouă a venit medicul. L-am informat că noaptea nu mă simțisem bine și că, după părerea mea, noaptea trecută, boala ajunsese la vârf. I-am spus, de asemenea, că mă simt bine, încât de dimineață am putut să dorm câteva ore.

„- Foarte bine", mi-a spus el, apropiindu-se de măsuța pe care se găseau niște hârtii ce voia să le vadă.

„- Scuză-mă, doctore, să pun termometrul? - l-a întrebat în acea clipă infirmierul. Domnul nu are febră, temperatura lui e normală".

„- Normală?" l-a întrebat îndată medicul pe infirmier, ridicându-şi capul şi luându-şi privirea de pe hârtii. Uitătura îi era plină de nedumerire.

„- Desigur, chiar acum am măsurat-o".

Medicul i-a spus să-mi pună din nou termometrul şi chiar el s-a îngrijit să-l aşeze corect. De data aceasta temperatura nu a mai ajuns până la 37 de grade: s-a oprit la 36,8.

Atunci medicul a scos din buzunar un termometru al lui, l-a privit cu atenţie să se încredinţeze că funcţionează şi mi l-a pus. Şi acest termometru a arătat la fel ca primul.

Spre marea mea surprindere, medicul nu s-a bucurat deloc de acest rezultat, nici nu s-a ostenit să-mi zâmbească vreun pic. A făcut câteva mişcări mecanice în jurul mesei şi a ieşit din cameră. Peste un minut am auzit telefonul sunând în biroul lui.

VI.

Peste puţin timp, în camera mea a venit medicul şef al spitalului. Împreună cu medicul meu, m-au ascultat şi m-au consultat cu atenţie. Le-au ordonat infirmierilor să-mi pună imediat un plasture pe spate. Au scris o reţetă şi au trimis un infirmier la farmacie, spunându-i să pregătească repede medicamentul.

„- De ce, doctore, acum când mă simt bine, îmi puneţi plasture pe spate?" l-am întrebat pe medicul şef.

Se pare că l-am enervat prin această întrebare. Mi-a răspuns revoltat:

„- Of, Doamne! Nu putem să te lăsăm în voia soartei numai pentru că acum te simţi mai bine! Trebuie să scoatem afară toate mizeriile care s-au adunat în tine în toată această perioadă".

Trei ore mai târziu, medicul meu m-a vizitat din nou.

A controlat plasturele ce-l aveam pe spate şi m-a întrebat de câte ori am luat medicamentul.

„- De trei ori!" i-am răspuns.

„- Ai tuşit?"

„- Nu" i-am răspuns.

„- Nici o singură dată?"

„- Deloc".

„- Spune-mi, te rog - l-am întrebat pe infirmierul care se afla aproape mereu lângă patul meu - ce conţine acest medicament? Îmi provoacă vomă".

„- Conţine diferite substanţe expectorante", mi-a zis.

Aici m-am comportat întocmai cum se comportă negativiştii contemporani când e vorba de probleme de credinţă. Cu toate că nu înţelegeam nimic, îi criticam în gând pe doctorii mei care mi-au dat acest medicament pe când eu, după părerea mea, nu aveam deloc nevoie de el".

VII.

După o oră şi jumătate, în camera mea au intrat din nou medicii. De data asta erau trei: doi erau de-ai noştri iar al treilea era străin, om bine făcut şi important. M-au consultat timp îndelungat. Au adus şi un tub de oxigen.

„- La ce-mi trebuie asta acum?" i-am întrebat.

„- Ne trebuie pentru a-ţi aerisi puţin plămânii. Mi se pare că aceştia s-au prăjit de la febră" - mi-a zis medicul străin.

„- Spuneţi-mi, doctore, ce aţi găsit în spatele meu de vă preocupaţi încontinuu de acesta? De trei ori l-aţi consultat şi tot mi l-aţi acoperit cu plasture".

Mă simţeam mult mai bine decât zilele trecute. Prin mintea mea nu trecea nimic trist. Nimic din ce se întâmpla în jurul meu nu mă făcea să-mi dau seama de adevărata mea stare. Chiar şi prezenţa doctorului străin o consideram ca un control sau ceva asemănător. Nici nu mă gândisem că l-au chemat special pentru mine, deoarece starea sănătăţii mele cerea convocarea unei comisii medicale. Această întrebare am spus-o cu voce atât de liniştită şi încrezătoare, încât nici unul dintre medici nu a îndrăznit, nici măcar prin gesturi, să mă facă să înţeleg catastrofa care se apropia. Şi într-adevăr, cum să-i explici unui om plin de speranţe că i-au mai rămas doar câteva ore de viaţă?

„- În clipele acestea este neapărat necesar să vă îngrijim", mi-a răspuns nelămurit medicul.

Dar şi acest răspuns al lui l-am tâlcuit pozitiv. Adică m-am gândit că acum, după ce am trecut de apogeul bolii şi puterea ei a început încet-încet să scadă, e momentul cel mai potrivit

în care trebuie să folosim toate mijloacele pentru a izgoni definitiv boala şi să ajutăm organismul să-şi restabilească sănătatea.

VIII.

Îmi aduc aminte că în jurul orei patru m-au cuprins frigurile şi, pentru a mă încălzi, m-am înfăşurat într-o pătură. Dintr-o dată m-am simţit foarte rău.

Am strigat un infirmier. S-a apropiat de mine, mi-a ridicat capul de pe pernă şi mi-a dat bidonul cu oxigen. Apoi a apăsat butonul soneriei şi în câteva minute în cameră a intrat alergând infirmierul şef şi, puţin mai târziu, unul după altul cei doi medici ai mei.

Poate că, într-un alt moment, această adunare neobişnuită a întregului personal al spitalului în jurul patului meu, dar şi timpul scurt în care s-au adunat, mi-ar fi provocat uimire şi nedumerire, fără îndoială. Acum însă am rămas complet nepăsător de acest eveniment, ca şi când nu ar fi avut legătură cu mine.

O schimbare ciudată s-a întâmplat deodată cu mine! Pe când în urmă cu un minut eram plin de viaţă, acum, chiar dacă le vedeam pe toate şi eram pe deplin conştient de ceea ce se petrecea în jurul meu, simţeam totuşi o atât de mare nepăsare şi înstrăinare, încât e greu să le descriu. E de neînţeles pentru o făptură vie.

Toată atenţia mi s-a adunat asupra sinelui meu. Şi aici am observat o senzaţie ciudată, un fel de despărţitură. Eram pe deplin conştient de mine însumi şi aveam simţurile curate

însă totodată vedeam sinele meu cu atâta nepăsare, ca şi când mi-aş fi pierdut complet simţurile.

L-am văzut, de pildă, pe medicul meu cum îmi ridică mâna ca să-mi măsoare pulsul. Vedeam şi înţelegeam ceea ce face, dar nu simţeam atingerea lui. Îi vedeam pe medicii care m-au ridicat pe pat şi îmi puneau ceva pe spate. Acolo, în spatele meu, a apărut boala. Îi vedeam şi înţelegeam ce fac, însă nu simţeam nimic şi nu pentru că-mi pierdusem simţurile, ci pentru că ceea ce făceau nu mă interesa. Eu mă închisesem undeva în adâncul lăuntrului meu şi nu auzeam şi nu urmăream nimic din ceea ce-mi făceau.

Ca şi când aş fi descoperit în mine două existenţe: una, cea mai importantă, care era ascunsă în adâncul meu, şi cealaltă, partea exterioară a existenţei mele, care avea neîndoielnic o mai mică importanţă. Şi, acum, pârghia de legătură care le unea a ars şi s-a topit, şi acestea două s-au despărţit. Pe una dintre existenţe, cea mai tare, o simţeam intens, iar faţă de cealaltă, cea mai slabă, eram total nepăsător. Această parte slabă era trupul meu.

Pot spune că înainte cu câteva zile m-ar fi surprins descoperirea persoanei mele interioare, necunoscută până atunci, care însă o întrecea cu mult pe cealaltă jumătate exterioară şi care, după părerea mea, era singura componentă a omului şi căreia acum nu-i dădeam nici o atenţie.

Această stare era foarte ciudată: eram viu, şi le vedeam, le auzeam, şi le înţelegeam pe toate, şi cu toate acestea nu vedeam şi nu pricepeam nimic, stăpânit de această înstrăinare ce mă cuprinsese.

IX.

Medicul m-a întrebat ceva. L-am auzit şi am înţeles ce m-a întrebat dar nu i-am răspuns. Nu i-am răspuns deoarece pentru mine nu exista nici un motiv să vorbesc cu el. Acesta se îngrijea şi se nelinişte pentru mine, însă pentru acea jumătate din mine căreia nu-i mai dădeam nici o importanţă.

Dar dintr-o dată această jumătate m-a făcut să-i dau atenţie! Şi asta s-a întâmplat foarte brusc şi într-un mod neobişnuit.

Am simţit deodată că o putere mă trage în jos. În primele minute simţeam ca şi când aş fi avut atârnate greutăţi de toate membrele corpului, iar mai târziu, această putere a crescut atât de mult încât cuvântul „greutate" nu poate exprima acea presiune pe care o simţeam. În acest caz funcţiona o altă lege a atracţiei, cu putere de mii de ori mai mare decât cea obişnuită.

Mi se părea că fiecare membru al corpului meu, fiecare fir de păr, fiecare venă şi fiecare celulă sunt atrase de o astfel de putere mare căreia nu puteai să i te împotriveşti, aşa cum un magnet foarte puternic atrage bucăţile de fier.

Însă această senzaţie, cât era ea de mare, nu mă împiedica să cuget şi să înţeleg tot. Îmi dădeam seama de ciudăţenia acestei stări, aveam şi simţul realităţii, adică ştiam că mă aflu întins în pat, că sunt într-o cameră de la etajul al doilea şi că sub ea există o altă cameră. Dar totodată eram sigur că dacă mai jos existau nu una, ci zece camere, una peste alta, şi acestea s-ar fi deschis ca să trec... . Încotro?

Jos, în adâncul pământului.

Da, în adâncul pământului. De aceea voiam să mă întind pe podea şi m-am străduit să fac asta.

X.

„- Îşi dă sufletul", l-am auzit pe doctor spunând.

Întrucât nu vorbeam şi eram concentrat la mine însumi, privirea mea nu exprima nimic şi era rece. Medicii credeau că mi-am pierdut simţurile şi de aceea vorbeau deschis. Dar eu înţelegeam foarte bine tot ce spuneau.

- „Îşi dă sufletul! Moarte - m-am gândit eu când am auzit ce spunea medicul. Într-adevăr, e posibil ca eu să mor? - spuneam în mine. Dar cum, de ce?" Nu puteam să-mi explic acest lucru.

Deodată mi-am adus aminte de părerile unor oameni de ştiinţă, pe care le citisem cândva, care cercetau dacă într-adevăr moartea e dureroasă. Am închis ochii şi m-am concentrat la ceea ce se petrecea în mine.

Dureri trupeşti nu aveam şi totuşi sufeream şi mă chinuiam. De ce, care era cauza durerii? Ştiam de ce boală mor. Nu cumva mă îneca boala şi asta împiedica funcţionarea normală a inimii mele şi de aceea sufeream? Nu ştiu, poate că pentru medici aceasta era cauza morţii care se apropia. Dar asta nu mă preocupa. Lumea aceasta cu medicii şi toţi oamenii ei era de-acum străină pentru mine. Singurul lucru pe care-l simţeam era acea atracţie puternică despre care am vorbit mai sus.

Simţeam că, în fiecare clipă, atracţia aceasta devenea mai puternică şi că, în curând, mă voi apropia şi voi atinge acel magnet care mă atrage.

Ştiam că, îndată ce-l voi atinge, mă voi uni cu el şi nici o putere lumească nu mă va putea despărţi de acesta. Întreaga mea fiinţă se împotrivea. Simţeam că nu e posibil să mă unesc pe de-a-ntregul cu el, că ceva o să rămână liber şi acest ceva se străduia din toate puterile să se îndepărteze de acel centru de atracţie. Tocmai această luptă care se dădea în mine îmi provoca dureri şi mă chinuia.

XI.

Desigur, semnificaţia vorbei „îşi dă sufletul", pe care am auzit-o din gura medicilor, îmi era cunoscută. Dar acum toate în mine se schimbaseră.

Dacă auzeam aceste cuvinte atunci când cei trei medici mă consultau, sigur m-aş fi speriat. De asemenea, e lucru sigur că, dacă în mine nu s-ar fi petrecut această schimbare ciudată şi aş fi continuat să rămân în starea dinainte, aş fi tâlcuit diferit ceea ce se întâmpla acum cu mine. Acum însă, cuvintele medicului mi-au provocat o oarecare uimire, dar nu frică. Nu simţeam frica pe care oamenii o simt de obicei când se gândesc la moarte. Explicaţia stării în care mă aflam nu se potrivea deloc cu părerile pe care le aveam în viaţa dinainte.

„Asta este! Pământul mă trage în jos (m-am gândit) şi acest lucru era acum limpede pentru mine. Nu mă trage însă

pe mine, ci ceea ce mi-a dat pentru o perioadă de timp. Pământul îmi trage trupul sau trupul de unul singur vrea să meargă în pământ?".

Ceea ce mai înainte mi se părea foarte normal şi sigur, adică faptul că după moarte mă voi descompune şi voi deveni ţărână, acum mi se părea ilogic şi contrar legilor naturii.

„Nu, nu voi pieri cu totul!", am strigat tare şi am încercat să scap de această putere care mă atrăgea, şi deodată am înţeles că nu mai simt acea atracţie.

Mi-am deschis ochii. În minte mi s-au întipărit cu de-amănuntul tot ce am văzut în acea clipă.

Am văzut că stau singur în mijlocul camerei. În dreapta mea am văzut personalul spitalului care se adunase în jurul patului meu, formând un semicerc. Medicul şef stătea cu mâinile la spate şi privea cu atenţie ceva pe care eu nu puteam să văd pentru că ceilalţi mă împiedicau. Lângă el stătea un medic bătrân, aplecat puţin în faţă, care ţinea în mâini un tub cu oxigen şi nu ştia ce să-i facă, să-l scoată afară sau să-l lase în cameră, în cazul că va trebui. Un alt medic, tânăr, era aplecat şi ţinea ceva pe care nu puteam să-l văd căci umărul lui mă împiedica, am văzut doar un colţ din perna mea.

Acest lucru mi s-a părut ciudat. Acolo unde stătea mulţimea aceasta de oameni era patul meu. Ce le atrăgea oare acum atenţia, ce priveau cu toţii, de vreme ce eu nu mai eram acolo, ci stăteam în mijlocul camerei?

M-am apropiat şi m-am uitat acolo unde priveau toţi aceşti oameni: în locul acela, întins pe pat, mă aflam eu.

XII.

Nu m-am speriat când mi-am văzut trupul întins pe pat, eram nedumerit însă, cum se poate întâmpla aşa ceva! Simţeam că sunt în acelaşi timp şi aici şi acolo.

Mi-am privit corpul. Nu încăpea îndoială că acela eram eu, exact aşa cum fusesem înainte.

Am vrut să-mi apuc mâna stângă cu cea dreaptă. Dar au trecut una prin cealaltă. Am încercat să-mi apuc mijlocul cu mâinile şi iarăşi mâinile mi-au trecut prin corp, ca şi când în locul lui ar fi fost un gol.

Acest fapt mi-a produs mare uimire. Voiam să mă ajute cineva să înţeleg ce se întâmplă. Am făcut doi-trei paşi ca să-mi întind mâna şi să-l ating pe doctor. Însă aveam senzaţia că păşesc oarecum ciudat; picioarele mele nu călcau pe podea. Cu toată străduinţa depusă, mâna mea nu a reuşit să-l atingă pe medic. Îmi rămâneau doar 10-15 centimetri până să-l ating, totuşi nu am reuşit.

Am încercat să mă sprijin bine pe podea. Corpul mă asculta şi cobora jos însă îmi era cu neputinţă să stau pe podea. Şi în acest caz îmi rămânea o distanţă foarte mică dar nu puteam în nici un chip să o ating.

Atunci mi-am adus aminte de o împrejurare. Cu câteva zile în urmă am văzut cum o infirmieră, ca să protejeze medicamentul meu, a băgat sticluţa în care era păstrat într-o cană cu apă rece. Însă pentru că în cană era multă apă şi pentru că sticluţa era foarte uşoară, s-a ridicat imediat la suprafaţă. Infirmiera, pentru că nu a priceput ce se întâmplă, a încercat încă de două ori să introducă sticluţa în cană. O

ţinea cu degetul însă îndată ce şi-l ridica, sticluţa revenea la suprafaţa apei.

Cam acelaşi lucru se întâmpla şi cu mine în starea în care mă aflam. Acum pentru mine aerul era foarte dens.

XIII.

Dar la urma urmei ce se întâmplă?

L-am strigat pe doctor. Însă atmosfera din jurul meu era deja foarte diferită: nu putea nici măcar să-mi transmită vocea. Atunci am înţeles totala mea despărţire de mediul în care mă găseam, singurătatea mea ciudată, şi m-a cuprins panica. Era cu adevărat groaznică această însingurare. Atunci când omul se pierde în pădure sau naufragiază în largul mării, sau e înconjurat de flăcări, sau se află în temniţă, niciodată nu-şi pierde speranţa. Ştie că poate fi auzit. Ştie că, dacă cineva va auzi strigătele lui, îl va ajuta. Singurătatea lui va ţine doar până în clipa când va vedea o făptură vie. Va intra gardianul în celula lui şi îi va putea vorbi, îi va spune ce vrea şi acela îl va înţelege.

Dar să vezi în jurul tău oameni, să îi auzi şi să îi înţelegi ce spun, şi totodată să ştii că în nici un chip nu vor auzi glasul tău şi că nu vei primi ajutor în caz de nevoie, de o asemenea singurătate ţi se ridică părul în cap şi îţi îngheaţă sângele în vene.

E preferabil să te găseşti pe vreo insulă pustie decât să simţi o astfel de singurătate. Acolo vei putea cel puţin să vorbeşti cu natura.

Mie numai această lipsă a posibilităţii de a vorbi cu lumea din jur, care nu e firească pentru om, îmi provoca o asemenea frică şi senzaţie de neputinţă, pe care omul cred că în nici o altă împrejurare nu o poate simţi şi care este greu să fie descrisă în cuvinte.

Însă eu nu renunţam; încercam în diferite feluri să-i fac să mă bage în seamă, dar toate străd、inţele mele nu au dus la nici un rezultat şi m-au condus la disperare totală. „E posibil să nu mă vadă?" mă gândeam disperat. M-am apropiat iarăşi şi iarăşi de oamenii care stăteau în jurul patului meu. Dar niciunul din ei nu s-a întors şi nu m-a observat. Priveam nedumerit corpul meu şi nu puteam pricepe de ce nu mă vedeau, eram la fel ca înainte. Însă când am încercat din nou să mă ating, mâna nu a întâlnit altceva decât aerul.

„Nu sunt fantomă, am simţul deplin al realităţii, corpul meu este real, nu e o nălucă înşelătoare", mă gândeam şi m-am privit iarăşi, cu atenţie. Nu încăpea îndoială că trupul meu era adevărat, căci vedeam clar şi cele mai amănunţite părţi ale lui. Înfăţişarea exterioară rămăsese aceeaşi, însă probabil că însuşirile i s-au schimbat; era imposibil să îl ating, iar aerul din jur devenise foarte dens pentru corpul meu şi nu-i îngăduia să aibă legătură cu lucrurile.

„Trup duhovnicesc. Cred că aşa se numeşte acesta, mi-a trecut prin minte. Însă (de) ce s-a întâmplat cu mine?" mă întrebam, încercând să-mi aduc aminte de stări asemănătoare şi schimbări ciudate petrecute oamenilor bolnavi...

XIV.

„- Nu mai putem face nimic! Totul s-a terminat!" a zis cu deznădejde în acea clipă unul dintre medici, plecând de lângă patul unde se afla celălalt trup al meu.

Eram tare supărat din cauză că toţi oamenii aceştia se preocupau de celălalt trup al meu, pe care eu nu-l simţeam deloc şi care pentru mine nu mai exista, şi nu băgau deloc în seamă acest corp prin care simţeam toate lucrurile şi care se chinuia de frică şi avea nevoie de ajutorul lor.

„De ce nu mă caută? Oare ei chiar nu înţeleg că eu nu mă mai găsesc acolo?" m-am gândit cu tristeţe, şi m-am apropiat de pat pentru a vedea acel trup al meu care atrăgea atenţia atâtor oameni.

L-am privit şi atunci, pentru prima oară m-am gândit că ceea ce mi s-a întâmplat, în limbajul oamenilor vii, se numeşte moarte! Gândul acesta mi-a venit în minte deoarece trupul care era întins pe pat arăta ca un cadavru: era nemişcat, neînsufleţit, cu faţa palidă ca ceara. Buzele vinete se încreţiseră. Asta mi-a adus aminte de alte cadavre pe care le văzusem altădată în viaţa mea. La prima vedere poate părea ciudat că doar atunci când am văzut trupul meu neînsufleţit, am înţeles exact ce mi s-a întâmplat. Şi totuşi dacă cercetăm cu grijă ceea ce simţeam în acele clipe, acest comportament al meu va fi înţeles.

În mintea noastră cuvântul „moarte" se leagă neapărat de dispariţia şi sfârşitul vieţii. Deci cum e posibil să mă fi gândit că am murit când nici măcar pentru un minut nu mi-am pierdut cunoştinţa, când mă simţeam viu şi aveam (desigur)

şi însuşirea de a auzi, vedea, simţi, de a mă mişca, de a gândi şi vorbi. De ce dispariţie poate fi vorba când mă vedeam pe mine foarte bine şi totodată îmi dădeam seama de lipsa de logică a stării în care mă aflam? Nici chiar cuvintele medicului „totul s-a terminat" nu mi-au atras atenţia, nici nu m-au făcut să pricep ce mi s-a întâmplat pentru că ceea ce s-a întâmplat nu corespundea deloc cu ideea pe care eu o aveam despre moarte.

Înstrăinarea de mediu şi despărţirea personalităţii mele m-ar fi putut face să tâlcuiesc acest eveniment, dacă aş fi crezut că există suflet şi dacă eram om credincios. Însă aceste condiţii nu existau. Mă călăuzeau doar simţurile mele. Această senzaţie, că sunt viu, era atât de limpede, încât toate celelalte lucruri ciudate îmi provocau doar uimire. Nu eram în stare să fac legătura între ceea ce simţeam şi ideea obişnuită a morţii. Nu era posibil, fiind pe deplin conştient, să gândesc că nu exist.

Mai târziu, am auzit de multe ori de la oameni credincioşi, care nu neagă existenţa sufletului şi viaţa de după moarte, că sufletul omului imediat după ce se eliberează din trupul stricăcios, devine prea înţelept. Nimic nu mai e neînţeles ori ciudat în această nouă viaţă a lui, în noul lui mod de existenţă. Nu numai că se adaptează îndată la noile legi ale celeilalte lumi şi la modul diferit de existenţă de acolo, dar toate acestea îi sunt atât de familiare, încât simte această trecere ca pe o întoarcere în patria lui adevărată şi în starea lui firească. Această părere se bazează mai ales pe faptul că sufletul este duh şi pentru duh nu pot exista limitele care există pentru trupul uman.

XV.

Din descrierea de mai sus cititorul vede că m-am mutat în aceasta lume nouă exact aşa cum eram, aşa cum am plecat din lumea veche, aproape cu aceleaşi însuşiri, idei şi cunoştinţe pe care le aveam când trăiam pe pământ.

Când am vrut să-mi fac simţită prezenţa, am folosit mijloacele pe care le folosesc de obicei toţi oamenii vii, adică i-am strigat pe ceilalţi, m-am apropiat de ei, am încercat să-i ating ori să-i împing. Când mi-am dat seama că trupul meu are însuşiri noi, mi s-a părut ciudat. Prin urmare, regulile după care gândeam au rămas aceleaşi altfel nu mi s-ar fi părut ciudat ceea ce mi se întâmpla, şi nu aş fi folosit mijloace obişnuite pentru a mă încredinţa că trupul meu există cu adevărat.

Şi iarăşi, când am înţeles că am murit, nu mi-am dat seama de schimbarea care mi s-a întâmplat, ci, fiind nedumerit, am numit trupul meu „duhovnicesc"; şi, deodată, m-am gândit că trupul care li s-a dat primilor oameni creaţi după cădere, şi despre care vorbeşte Biblia, este poate acest trup stricăcios care acum este întins pe pat şi care, în scurt timp, se va preface în ţărână.

Şi acest lucru e normal. Desigur, sufletul este duh, dar duh care a fost plăsmuit pentru a trăi împreună cu trupul. Atunci cum e posibil ca trupul să fie pentru suflet închisoare şi legătură, să-l ia prizonier şi să-l oblige să trăiască într-un fel care îi este străin, prin firea lui?

Nu trupul este locuinţa cea mai potrivită pentru suflet. De aceea, când sufletul vine în lumea nouă, cum s-a petrecut

cu mine acum, se găseşte în etapa de dezvoltare şi înaintare la care a ajuns trăind în trup. Şi această viaţă în trup este firească pentru suflet.

Desigur, dacă omul s-ar cultiva duhovniceşte în viaţa lui şi ar avea voinţă duhovnicească, atunci, în lumea aceasta nouă, majoritatea lucrurilor ar fi pentru el familiare şi mult mai bine înţelese decât de sufletul acelui om care niciodată în viaţa lui nu a cercetat lumea cealaltă. Şi pe când primul, când se va găsi acolo, va fi îndată în stare, să zicem, să citească mai lent şi silabisind cuvintele, celălalt va trebui să înceapă de la alfabet, ca în cazul meu.

Îi va trebui destulă vreme pentru a-şi da seama de ceea ce i se întâmplă şi pentru a cunoaşte ţara în care se găseşte şi pe care niciodată înainte nu a vizitat-o cu cugetul.

Când mai târziu îmi aduceam aminte de starea în care mă aflam, vedeam că mintea mea funcţiona atunci cu atâta putere şi viteză încât mi se părea că nu-mi trebuia deloc timp pentru a mă gândi, a compara sau a-mi aminti ceva. Îndată ce îmi apărea ceva în faţă, memoria îmi traversa trecutul şi găsea şi scotea la suprafaţă chiar şi cele mai mici cunoştinţe pe care le aveam despre lucrul respectiv. Ceea ce cândva îmi producea nelămurire, acum îmi părea limpede. Uneori poate recunoşteam şi ceva care îmi era necunoscut, însă nu înainte de a-l vedea cu ochii. În aceasta consta deosebirea însuşirilor mele, desigur, în afară de cele ce existau ca rezultat al schimbării firii mele.

XVI.

Continui acum descrierea acestei întâmplări nemaipomenite.

E incredibil! Însă dacă până acum această întâmplare vi se pare incredibilă, atunci continuarea povestirii va părea în ochii cititorului necredincios o poveste pe care nu are nici un rost s-o spunem. Da pentru cei ce vor să vadă altfel această povestire, însuşi simplitatea şi redarea sărăcăcioasă va fi o dovadă că este adevărată. Pentru că dacă aceasta ar fi fost fructul închipuirii mele, atunci aş fi putut scrie ceva mai înţelept şi mai impresionant, întrucât aici se deschide un mare câmp de acţiune imaginaţiei mele.

Ce mi s-a întâmplat deci în continuare? Medicii au ieşit din cameră, iar cei doi infirmieri stăteau în picioare şi discutau despre amănuntele bolii şi morţii mele. Infirmiera mai în vârstă s-a întors către icoană, şi-a făcut semnul crucii şi a spus o rugăciune foarte obişnuită în astfel de împrejurări:

„- Fie ca sufletul lui să meargă în Împărăţia Cerurilor şi să aibă odihna de veci".

Imediat ce a spus aceste cuvinte, lângă mine au venit doi îngeri; pe unul l-am recunoscut era îngerul meu păzitor, dar pe celălalt nu l-am recunoscut[1].

M-au luat de mână şi am pornit la drum, trecând direct prin pereţii camerei.

[1] Nici până astăzi nu ştiu cine era acest al doilea înger. Am întrebat mulţi preoţi şi monahi şi odată am auzit de la un pelerin simplu că trebuie să ne rugăm şi la „îngerul întâlnirii". La întrebarea cine este acest înger al întâlnirii mi s-a răspuns scurt: „Este acela care va întâlni acolo sufletul tău".

XVII.

Afară se însera şi ningea uşor. Vedeam asta, dar nu simţeam frigul şi, în general, nu simţeam diferenţa dintre înăuntru şi afară. Evident, unele lucruri îşi pierduseră semnificaţia pentru corpul meu modificat. Am început repede să urcăm spre înălţimi. Cu cât urcam mai sus, cu atât mai mult spaţiu se deschidea în faţa ochilor mei. La urmă, acest spaţiu a luat dimensiuni atât de mari încât m-a cuprins frica văzând cât de nesemnificativ eram eu în faţa acestui pustiu nesfârşit.

Aici am observat noile însuşiri ale vederii mele: mai întâi, pe când în jurul meu era întuneric absolut, eu vedeam totul clar, prin urmare ochii mei aveau însuşirea de a vedea prin întuneric. Apoi puteam să cuprind cu vederea un spaţiu foarte mare, lucru care nu l-aş fi putut reuşi nicicând în viaţa mea pământească. Dar încă nu înţelesesem că am aceste însuşiri. Ceea ce pricepeam e că spaţiul era în realitate mult mai mare decât ce vedeam eu şi că posibilităţile vederii mele erau limitate. Înţelegeam foarte bine acest lucru şi când mi-a venit acest gând m-a apucat groaza.

Da, este foarte firesc pentru un om să se supraestimeze pe sine. Mi-am dat seama de micimea mea, că sunt o persoană neînsemnată, a cărei apariţie sau dispariţie va rămâne neobservată în această lume infinită. Însă în loc să găsesc o mângâiere, o siguranţă în acest gând, mă temeam... că voi pierde, că lumea aceasta infinită mă va înghiţi ca pe un fir neînsemnat de nisip. Acest fapt cred că este un răspuns bun la stăruinţele unora care vorbesc despre legea universală a

catastrofei, şi totodată este şi o dovadă semnificativă a autocunoaşterii omului, care se crede pe sine nemuritor, veşnic şi persoană nobilă!

XVIII.

Percepţia timpului s-a stins cu desăvârşire în mintea mea. Nu ştiu câtă vreme am urcat spre înălţimi. Deodată s-a auzit o gălăgie, şi o mulţime de fiinţe înfiorătoare s-au apropiat iute de noi, ţipând şi râzând.

„Sunt diavoli!" am gândit. Am înţeles foarte repede acest lucru şi m-a cuprins ceva ca o frică groaznică, care până atunci nu mi se mai întâmplase. Diavoli! Îmi închipui că aş fi ironizat şi aş fi râs dacă cineva, cu câteva zile sau chiar cu câteva ore mai înainte mi-ar fi spus că ar crede în existenţa lor, ori că i-a văzut pe diavoli cu ochii lui!

Ca un om educat din secolul al XIX-lea, prin denumirea „diavoli" înţelegeam înclinaţiile rele şi patimile omului. De aceea acest cuvânt nu era pentru mine un nume, ci un termen ce defineşte o noţiune abstractă. Şi deodată această „noţiune abstractă" a apărut în faţa mea ca o persoană vie! Nici chiar astăzi nu pot să-mi explic cum şi de ce atunci, îndată, fără nici o îndoială, i-am recunoscut că sunt diavoli. Sigur însă, acceptarea faptului că aceştia sunt diavoli era pentru mine ceva complet ilogic, pentru că, dacă aş fi văzut o asemenea apariţie într-un alt moment, aş fi zis fără şovăială că este o închipuire întrupată. Cu alte cuvinte, aş fi acceptat orice altceva, dar aş fi negat că sunt diavoli. Şi nu i-aş fi numit aşa, deoarece, cum am spus, credeam că „diavolul" este un termen care denumeşte ceva ce nu poate fi văzut.

Însă atunci am înţeles imediat că sunt diavoli şi acest lucru era pentru mine atât de evident, încât nu exista motiv să mă gândesc în vreun fel la asta. Ca şi când aş fi întâlnit ceva pe care îl ştiam foarte bine de mai înainte. Şi întrucât, după cum am spus, mintea mea lucra atunci foarte repede, am înţeles îndată că faţa oribilă a acestor fiinţe nu era faţa lor adevărată, ci o mască urâtă pe care o purtau probabil cu scopul de a mă înfricoşa şi mai mult. Atunci s-a trezit în mine ruşinea. Am simţit ruşine pentru mine şi pentru fiinţa umană în general, că aceste creaturi folosesc aceste mijloace pe care noi le folosim pentru copii. pentru a-l înspăimânta pe om care se crede pe sine atât de important.

După ce ne-au înconjurat din toate părţile, diavolii strigau şi le cereau îngerilor să mă predea lor. Se străduiau pe toate căile să mă smulgă din mâinile acestora, dar nu îndrăzneau să o facă. Din ţipetele şi urletele groaznice pe care le scoteau am desluşit câteva cuvinte şi de câteva ori chiar fraze întregi.

„- Este al nostru: L-a tăgăduit pe Dumnezeu", au strigat deodată toţi într-un glas şi în acelaşi timp s-au repezit asupra mea. Mi-a îngheţat sângele în vene.

„- E o minciună! Nu-i adevărat!" am vrut să le răspund când mi-am revenit, însă aducerea-aminte mi-a înnodat limba. Într-un chip neînţeles mi-am amintit dintr-o dată o împrejurare neînsemnată care s-a petrecut foarte demult, în vremea tinereţii mele, şi pe care o uitasem definitiv.

XIX.

Mi-am adus aminte că în vremea când mai mergeam încă la şcoală, într-o zi ne-am adunat acasă la un prieten de-al nostru şi vorbind despre diferitele probleme şcolare, am trecut la discutarea unor teme mai înalte. Discutam deseori între noi astfel de lucruri.

„- În general, nu-mi plac ideile abstracte - a zis un prieten de-al meu - şi în special, în acest caz. Pot crede într-o putere pe care ştiinţa nu o cunoaşte până acum. Adică pot să accept existenţa ei chiar în cazul în care nu-i văd manifestările concrete, deoarece puterea aceasta poate fi foarte discretă, sau poate acţiona împreună cu alte puteri şi de aceea ne este greu să o vedem. Dar să cred în Dumnezeu ca într-o Fiinţă personală în timp ce nu văd nicăieri manifestările Lui, aceasta este o prostie pentru mine. Mi se spune: «crede»! Dar de ce trebuie să cred în Dumnezeu dacă, fără nici o diferenţă, pot crede că Dumnezeu nu există? Zic bine, nu-i aşa? Nu cumva Acesta nu există? Tu ce zici?" m-a întrebat el.

„- Se poate să nu existe", am spus eu.

Acest răspuns al meu a fost o „vorbă deşartă". Această pălăvrăgeală a prietenului meu nu mă putea face să mă îndoiesc de existenţa lui Dumnezeu. De altfel, l-am urmărit fără să fiu atent la ceea ce spunea. Şi totuşi, după cum s-a văzut, acest cuvânt deşert nu a fost uitat. Acum trebuia să mă dezvinovăţesc şi să îndepărtez această acuzaţie. Astfel s-au adeverit spusele Evangheliei: „Pentru orice cuvânt deşert, pe care-l vor rosti, oamenii vor da socoteală în ziua judecăţii" (Matei 12, 36). Vom da socoteală pentru orice

cuvânt fără folos pe care-l rostim îndemnaţi de vrăjmaşul mântuirii noastre.

Aceasta era acuzaţia cea mai puternică pe care mi-o aduceau diavolii, cerând să fiu predat în mâinile lor. Această acuzaţie le-a dat noi puteri şi curaj, şi scoţând ţipete sălbatice au început să se învârtă în jurul nostru, împiedicându-ne să ne continuăm drumul.

Atunci m-am gândit la rugăciune şi am început să mă rog cerând ajutorul tuturor sfinţilor pe care îi ştiam şi îmi veneau în minte în clipele acelea. Asta însă nu i-a speriat deloc pe diavoli. Eu, cel vrednic de plâns, care eram creştin numai cu numele, doar atunci, poate pentru prima oară, mi-am adus aminte de cea care se numeşte Apărătoarea neamului creştinesc.

Sufletul îmi era foarte cutremurat şi de aceea rugăciunea mea către Maica Domnului a fost foarte fierbinte. Îndată ce am rostit numele ei ne-a acoperit o ceaţă albă care a înconjurat cu iuţeală această mulţime oribilă de diavoli şi, peste puţin timp, a ascuns-o pe de-a-ntregul de ochii mei. Însă timp îndelungat am auzit ţipetele şi urletele lor. Dar pentru că vocile deveneau din ce în ce mai slabe, am înţeles că diavolii rămâneau în urmă.

XX.

Eram stăpânit de frică şi nu ştiu dacă am continuat sau nu mersul spre înălţimi în toată această vreme, din clipa când diavolii s-au apropiat de noi şi până ce ne-au lăsat. Am înţeles

că înaintăm spre înălţimi doar atunci când în faţa mea s-a întins iarăşi spaţiul infinit.

Peste puţin timp am văzut deasupra mea o lumină puternică: era ca lumina soarelui nostru, dar mult mai intensă. Era împărăţia luminii.

„Da, este cu adevărat o împărăţie în care lumina stăpâneşte nestingherită, căci această lumină nu produce umbră", mă gândeam sau mai bine spus, simţeam într-un mod inexplicabil ceea ce până acum nu mai văzusem. „Dar cum poate exista lumină fără umbră?", mi-a apărut imediat în minte această nedumerire, dovedind că încă mai gândeam după regulile lumii pământeşti.

Dintr-o dată am intrat cu mare viteză în această regiune a luminii, care propriu-zis mă orbea. Mi-am închis ochii şi mi i-am acoperit cu mâinile. Dar asta nu m-a ajutat deloc deoarece lumina trecea prin mâinile mele.

„Vai, Dumnezeul meu, ce este această lumină? Mă orbeşte. Nu văd nimic, ca în întuneric, nu văd nimic", am ţipat eu, uitând că acum pot vedea în întuneric.

Când ochii mi s-au întunecat, m-a cuprins o şi mai mare frică. Desigur, era firesc să mă tem, căci mă aflam într-o lume necunoscută. „Ce mă aşteaptă - m-am gândit - când voi ieşi din această lumină? Există undeva vreun sfârşit?".

Atunci s-a întâmplat ceva la care nu mă aşteptam. O voce maiestoasă şi sublimă s-a auzit de sus. Cu statornicie neclintită şi fără mânie, această voce a spus: „Nu e pregătit!".

Şi apoi... apoi mersul nostru spre înălţimi a încetat şi am început să coborâm cu repeziciune. Însă înainte de a ieşi din aceste sfere mi-a fost dat să cunosc un alt fenomen minunat. Îndată ce s-au auzit cuvintele de mai sus, întregul univers,

toate creaturile au răspuns încuviinţând această hotărâre. Un glas format din milioane de voci a răsunat în aer şi a repetat cuvintele acelea într-un limbaj pe care urechea nu-l poate descifra, dar pe care inima şi mintea omului îl înţeleg, exprimându-şi deplina încuviinţare a acestei hotărâri. Exista o asemenea armonie în această unire a voinţelor şi în armonia aceasta era o bucurie aşa de minunată şi nespusă, încât bucuriile noastre pământeşti sunt neînsemnate în faţa acesteia. Această voce a răsunat ca un acord neasemuit şi sufletul meu răspunzând bucuriei înflăcărate, voia să se unească cu această minunată armonie universală.

XXI.

Nu am înţeles rostul adevărat al cuvintelor acelora că trebuie să mă întorc din nou pe pământ şi să trăiesc ca şi până atunci. Credeam că mă vor duce în alt loc. O senzaţie de revoltă s-a trezit în mine când în faţa mea au început să apară la început nedeslușite, ca şi când ar fi fost învăluite în ceaţă, apoi foarte clare, oraşul şi străzile cunoscute.

Iată şi clădirea oraşului, pe care o ţineam minte foarte bine. Ca şi mai înainte, m-au trecut prin ziduri şi uşi încuiate şi m-au dus într-o cameră care îmi era total necunoscută. În camera aceasta se găseau câteva mese vopsite într-o culoare închisă. Pe una din mese, m-am văzut pe mine, adică trupul meu neînsufleţit, acoperit cu un cearceaf alb.

Alături stătea un bătrân cu părul alb, îmbrăcat în veston negru, care ţinea în mână o lumânare şi citea Psaltirea. În cealaltă parte a camerei, pe o bancă neagră, lângă perete,

stătea sora mea, pe care, evident, o înştiinţaseră de moartea mea şi deja venise. Lângă ea era soţul ei care îi şoptea ceva la ureche.

- Ai auzit care este voia lui Dumnezeu? mi-a spus Îngerul păzitor, care până în clipa aceea tăcuse. M-a dus lângă masă şi după ce mi-a arătat cu mâna trupul meu mort, mi-a spus: „Mergi şi te pregăteşte!". Imediat după aceea cei doi Îngeri s-au făcut nevăzuţi.

XXII.

Îmi amintesc foarte bine ce s-a întâmplat după aceea. La început am simţit ca şi când ceva m-ar fi apăsat. Apoi am simţit că mi-e frig. Faptul că am început din nou să simt aceste lucruri m-a făcut să-mi aduc aminte de viaţa mea dinainte şi asta mi-a provocat o adâncă tristeţe. M-am simţit ca şi când aş fi pierdut o comoară de preţ (vreau să specific aici că acest simţământ nu m-a părăsit deloc în următorii ani ai vieţii mele).

Nu aveam nici cea mai mică dorinţă de a mă întoarce în viaţa dinainte, cu toate că nu avusesem până atunci mari necazuri sau suferinţe. Însă această viaţă nu mai avea pentru mine nici un interes.

Ai văzut vreodată, iubite cititorule, o fotografie care timp îndelungat s-a aflat într-un spaţiu umed? Din cauza umezelii, culorile se schimbă şi fotografia care era curată şi frumoasă devine o bucată de hârtie fără culoare. La fel şi viaţa mea. Aceasta şi-a pierdut pentru mine culoarea şi interesul. Chiar şi astăzi aşa văd lucrurile.

Nu ştiu de ce, dar aşa am simţit de la început. Tot ce pot spune este că viaţa nu mai avea nici o importanţă pentru mine. O vedeam, de pildă, pe sora mea şi ştiam că nu pot vorbi cu ea, acest lucru însă nu mă supăra deloc. Îmi era de ajuns că o văd şi că ştiu totul despre ea. Nu mai voiam, ca înainte, să-mi fac văzută prezenţa. De altfel, exista altceva care mă preocupa mai mult. Presiunea pe care începusem să o simt mă chinuia din ce în ce mai tare. Mă simţeam ca şi când aş fi fost strâns într-o menghină uriaşă. Cu fiecare clipă ce trecea, această senzaţie devenea din ce în ce mai intensă. Nu am rămas nepăsător, ci am încercat să fac ceva. Nu pot descrie exact eforturile mele: poate că mă străduiam din toate puterile să scap de această strânsoare sau, ştiind că aşa ceva e imposibil, încercam să înving senzaţia dezgustătoare pe care mi-o producea. Îmi amintesc doar că am fost înghesuit din ce în ce mai mult până când într-un sfârşit mi-am pierdut cunoştinţa.

XXIII.

Când mi-am revenit mă aflam în patul meu. Mi-am deschis ochii şi i-am văzut în jurul meu pe oamenii care mă priveau cu mare atenţie şi curiozitate. Lângă mine, pe un scaun, stătea medicul şef al spitalului, care se străduia să arate celorlalţi seriozitatea lui obişnuită. Încerca să spună că ceea ce mi s-a întâmplat e ceva obişnuit şi că nu există nimic ciudat în toate acestea. Însă în ochi i se citea o mare

nedumerire. Celălalt medic m-a pironit de-a binelea cu privirea lui.

La picioarele mele, îmbrăcată în negru, tulburată şi cu faţa palidă, stătea sora mea. Lângă ea, era soţul său. În spatele surorii mele stătea infirmiera, a cărei faţă era mai senină decât a tuturor celorlalţi. În spatele ei se afla un infirmier tânăr. Frica îi era zugrăvită pe chip.

Când mi-am revenit, mai întâi de toate am salutat-o pe sora mea. Aceasta s-a apropiat repede de mine, m-a îmbrăţişat şi a început să plângă:

„- Ce ne-ai făcut?" a zis medicul cel tânăr care, la fel ca toţi tinerii, se grăbea să împărtăşească cu ceilalţi ceea ce simţea. „N-aveţi idee ce vi s-a întâmplat!"

„- Ba da, dimpotrivă, ţin foarte bine minte tot ce s-a petrecut cu mine", i-am răspuns.

„- Cum? Vreţi să spuneţi că nu v-aţi pierdut cunoştinţa?"

„- Se pare că nu".

„- Asta mi se pare curios - mi-a răspuns el şi l-a privit pe medicul şef. E curios pentru că trupul dumneavoastră nu mai părea viu. Cum poate cineva într-o astfel de stare să-şi păstreze cunoştinţa?"

„- După cum se pare, se poate, pentru că eu am văzut şi am simţit tot ce mi s-a întâmplat".

„De văzut, sigur nu aţi putut vedea, dar să auziţi, să simţiţi... Vreţi să spuneţi că aţi auzit şi aţi înţeles tot? Nu cumva ţineţi minte şi când v-a spălat trupul şi l-a îmbrăcat?"

„- Nu, nu-mi amintesc pentru că nu-mi simţeam trupul".

„- Cum e posibil acest lucru? Susţineţi că vă amintiţi tot şi în acelaşi timp ziceţi că nu vă simţeaţi trupul?"

„- Am spus doar că nu-mi simţeam trupul - am răspuns.

Şi întrucât mă găsesc încă sub influenţa evenimentului care mi s-a întâmplat, am crezut că asta e de ajuns pentru a înţelege ce voiam să spun".

„- Adică?" a continuat medicul, văzând că m-am oprit.

Nu am ştiut ce să-i spun. Nu puteam înţelege ce altceva vrea de la mine, totul mi se părea limpede. Am repetat:

„- V-am spus doar că nu simţeam trupul şi ceea ce are legătură cu el, dar trupul meu nu e tot sinele meu. Sinele meu nu era doar în trup, atunci când mă găseam fără suflare. Cealaltă existenţă a mea continua să lucreze normal!" - le-am spus.

Credeam că această schismă, sau mai bine zis, această despărţitură a existenţei mele, care pentru mine era un fapt clar, putea să fie pricepută şi de acei oameni cu care vorbeam.

Se vede că nu mă întorsesem încă la starea dinainte, încă nu gândeam ca oamenii de pe pământ. Şi când vorbeam despre ceea ce cunoscusem din experienţă, nu mi-am dat seama că pentru oameni, care nu au trăit ceea ce am trăit eu şi care negau existenţa sufletului, cuvintele mele puteau să fie socotite ca un afect de om bolnav.

XXIV.

Medicul cel tânăr voia să mă întrebe şi alte lucruri dar medicul şef l-a rugat să nu mă obosească mai mult. Nu ştiu dacă a făcut-o pentru că într-adevăr aveam nevoie de odihnă sau pentru că din cele ce spusesem trăsese concluzia că mintea încă nu-mi funcţiona normal.

M-au controlat și s-au încredințat că organismul meu funcționează foarte bine. M-au ascultat și nu au găsit nici urmă de pneumonie în plămânii mei. Mi-au dat să beau puțină zeamă și apoi au plecat cu toții din cameră. Doar sora mea a mai rămas puțin cu mine.

Aproape toți cei din jurul meu, deoarece credeau că discuțiile despre această întâmplare îmi provocau gânduri neplăcute (aș fi putut, de pildă, să mă gândesc că era posibil să mă îngroape de viu), au evitat să vorbească cu mine despre această problemă. Singura excepție era medicul cel tânăr.

Pe acesta îl interesa să afle mai multe despre ceea ce mi s-a petrecut. În fiecare zi și desigur, de multe ori pe zi, venea în camera mea să vadă, zicea el, cum evoluează sănătatea mea. Uneori îmi punea întrebări abstracte. De cele mai multe ori mă vizita singur, dar de câteva ori a adus cu el și un prieten, student, pentru a vedea și acela un om care a înviat din morți.

După trei zile sau patru zile, văzând că m-am însănătoșit destul de mult sau poate pentru că își pierduse răbdarea, a venit seara în camera mea și am început o discuție îndelungată.

Mi-a măsurat pulsul și mi-a zis.

„- Ciudat lucru. În toate aceste zile pulsul dumneavoastră e stabil, nici slab, nici febril. Însă nu știți ce vi s-a întâmplat atunci! O minune, altfel nu pot să o explic!“

Îmi recăpătasem puterile și înțelegeam că ceea ce mi se întâmplase era lucru neobișnuit. Pricepeam bine că numai eu cunosc toate câte mi s-au petrecut și că minunile despre care vorbea medicul sunt doar manifestările exterioare ale evenimentului întâmplat și care, din punct de vedere al științei medicale, sunt supranaturale. L-am întrebat:

„- Și când s-au întâmplat aceste minuni? Înainte de a reveni la viață?“

„- Da, înainte de a vă reveni. Nu vorbesc de mine, eu nu am mare experiență, pentru prima oară în viață întâlnesc un caz în care bolnavul cade în moarte clinică. Însă niciunul dintre medicii bătrâni nu mă cred când le povestesc situația dumneavoastră“.

„- Și ce s-a întâmplat exact de v-a uimit atât de mult?“

„- Cred că știți, dar chiar dacă nu știți, puteți înțelege și singur, că în cazul morții clinice organismul omului funcționează foarte încet: pulsul îi este slab, respirația neobservată, iar inima aproape că nu se aude. Dar cu dumneavoastră, înainte de a vă reveni, s-a petrecut ceva diferit: plămânii au început să lucreze ca două mari compresoare, inima bătea ca un ciocan. Nu pot să descriu asta, trebuia să vedeți. Erați ca un vulcan în erupție, pe mine m-a apucat groaza, această scenă era foarte înfiorătoare. Îmi părea că peste puțin n-o să mai rămână nimic din trupul dumneavoastră, nici un organism uman nu poate îndura asta“.

„Atunci nu e deloc ciudat că înainte de a reveni la viață mi-am pierdut cunoștința“, m-am gândit.

Înainte de a auzi povestirea medicului eram nelămurit și nu știam cum să explic de ce, în clipa când am plecat și viața s-a stins încet-încet în mine nu mi-am pierdut nici un moment cunoștința și, din contră, când am revenit la viață, n-am mai știut de mine. Acum însă am înțeles: și în clipa morții simțeam acea strânsură de care am scăpat ieșind din trupul care o provoca. Sufletul singur, fără trup, e cu neputință să leșine. Pe când în ceasul când am revenit la viață a trebuit să îmbrac din nou acest trup al meu care se supune legilor firii și leșină.

XXV.

Între timp medicul a continuat:

„- Şi asta, atenţie, după treizeci şi ceva de ore de moarte clinică! Puterea cu care funcţiona organismul dumneavoastră, o puteţi înţelege din faptul că, înainte de a reveni la viaţă, toate membrele corpului vă erau îngheţate şi după un sfert de oră sau douăzeci de minute le-aţi putut mişca şi după încă o oră vi s-au încălzit şi degetele. Asta e minune! Când o spun celorlalţi nu vor să mă creadă".

„- Ştiţi de ce s-a întâmplat această minune, doctore?"

„- De ce?"

„- Voi, medicii, când spuneţi moarte clinică, vă gândiţi la ceva ce se aseamănă cu leşinul?"

„- Da, dar la un grad mai înalt..."

„- Atunci, în cazul meu, nu putem vorbi de moarte clinică".

„- Şi ce a fost aceasta, dacă nu moarte clinică?"

„- Am murit cu adevărat şi apoi am înviat. Dacă era vorba doar de o slăbire a puterilor organismului, atunci nu ar fi existat o asemenea «erupţie» în momentul când am revenit la viaţă. Dar întrucât trupul meu trebuia să se pregătească urgent pentru primirea sufletului, de aceea toate organele lui au prins să funcţioneze «peste program»".

La început medicul mă asculta cu atenţie dar mai apoi pe faţă i-a apărut indiferenţa:

„- Acum glumiţi. Desigur, pentru noi, medicii, acest caz este de mare importanţă".

„- Adevărat vă spun, nu glumesc. Cred fără şovăire în toate acestea şi aş vrea să credeţi şi dumneavoastră. Credeţi

cel puţin pentru a putea cerceta serios acest caz nemaiîntâlnit. Îmi spuneţi că nu am putut vedea nimic, dar vreţi să vă descriu morga în care nu am intrat niciodată în viaţă? Vreţi să vă spun unde stătea fiecare dintre voi în clipa în care muream şi ce aţi făcut după moartea mea?"

Medicul a fost foarte interesat să afle despre acestea. Când i le-am povestit pe toate şi i-am redat cu de-amănuntul toată împrejurarea, doar atât a putut să zică:

„- Foarte ciudat! Poate aţi avut vedenii..."

„- Doctore, aceste două lucruri nu se potrivesc între ele: să fiu îngheţat ca un peşte congelat şi totodată să am vedenii!" Dar cea mai mare uimire i-a provocat-o povestirea mea despre starea în care mă găseam în primele momente după plecarea sufletului din trup. Că vedeam cum se îngrijesc de trupul meu, care pentru mine era o haină nefolositoare. Că mă străduiam să ating ori să împing pe cineva ca să fiu băgat în seamă. Că aerul, care dintr-o dată devenise foarte dens pentru mine, nu mă lăsa să am legătură cu lucrurile din jurul meu.

Medicul asculta cu gura căscată tot ce-i spuneam şi mă privea cu uimire. Îndată ce am terminat, m-a salutat şi a plecat. Probabil s-a dus să împărtăşească şi altora ceea ce aflase.

XXVI.

Cred că i-a spus şi medicului şef pentru că acesta, când m-a vizitat în ziua următoare ca să mă consulte, mi-a zis:

„- Aţi avut halucinaţii în timpul morţii clinice. Încercaţi să le uitaţi, altfel..."

„Altfel voi înebuni?" -i-am zis.

„- Nu, asta e exagerat. Însă vă pot provoca manie".

„- Spuneți-mi, doctore, poate avea cineva halucinații când se află în moarte clinică?"

„- De ce întrebați? O știți mai bine ca mine".

„- Doar cazul meu nu vă poate convinge. Aș vrea să știu ce spune medicina despre asta".

„- Încă nu putem neglija cazul dumneavoastră. Asta e lucru sigur. Dar nici nu putem spune că în toate cazurile e vorba de moarte clinică, deoarece în felul acesta închidem ușile cercetării, ceea ce de multe ori conduce la o diagnosticare greșită. În cazul dumneavoastră lucrurile sunt clare. V-ați aflat în moarte clinică - aici nu încape îndoială. Prin urmare halucinațiile pe care le-ați avut se întâmplă în astfel de împrejurări".

„- Doctore, în cazul pneumoniei, există condiții de intrare în moarte clinică?"

„- Medicina nu ne spune exact ce condiții sunt necesare. Există chiar cazuri în care oamenii au pățit asta fără să fi avut vreo boală".

„- Poate însă pneumonia să se vindece singură în timpul morții clinice, când inima nu funcționează și prin urmare nimic nu împiedică boala să se agraveze?"

„- De vreme ce vi s-a întâmplat asta, înseamnă că se poate. Dar credeți-mă, pneumonia s-a vindecat după ce ați ieșit din moartea clinică"

„- În câteva minute?"

„- Nu în câteva minute... Dar poate că și în câteva minute. Așa cum lucrau atunci inima și plămânii dumneavoastră, cu

acea putere ar fi putut să spargă și gheața de pe râul Volga, nu numai să vindece la iuțeală orice boală. După cum vedeți, se poate"

„- Așadar cazul meu nu are nimic ciudat și este un lucru obișnuit?"

„- Nu, pentru că cel puțin... e un fenomen foarte rar".

„- Rar? Nu cumva e mai bine să spunem că ceea ce mi s-a întâmplat e imposibil să se petreacă în mod firesc?"

„- De ce e imposibil, de vreme ce dumneavoastră vi s-a întâmplat?"

„- Prin urmare, pneumonia se poate vindeca singură, chiar și atunci când organismul nu funcționează. Inima și plămânii a căror funcționare e împiedicată de boală, pot, dacă vor, să lucreze foarte bine! Atunci n-a existat nici un motiv să mor de pneumonie! Și spuneți-mi, doctore, cum se poate trezi omul din moartea clinică provocată de pneumonie? Cum poate adică să scape în același timp din aceste două mari primejdii?"

Pe fața medicului a apărut un zâmbet ironic.

„- Vedeți? V-am prevenit în legătură cu mania, a zis. Vreți să spuneți că în cazul dumneavoastră nu a fost moarte clinică și îmi puneți întrebări cu scopul..."

„Cu scopul, am gândit eu, de a înțelege care dintre noi suferă de manie: eu, care vreau să cercetez științific starea în care m-am aflat ori tu, care vrei să o vezi așa cum o vede «știința» căreia îi slujești, cu toate dovezile clare care mărturisesc contrariul"

Însă cu glas tare am spus:

„- Vă pun întrebări cu scopul de a vă arăta că nu pot să zic că a venit iarna, când afară e primăvară, când în jurul

meu înfloresc pomii şi că nu va ninge din cauză că ştiinţa consideră că iarna trebuie să ningă. Îmi aduc bine aminte că odată a nins pe 12 mai, când pomii din grădina tatălui meu înfloriseră".

Se pare că acest răspuns l-a făcut pe medic să înţeleagă că întârziase şi că eu eram deja stăpânit de „manie". Nu mi-a mai spus nici un cuvânt şi, la rândul meu, nu l-am mai întrebat nimic.

XXVII.

Am istorisit aici discuţia cu medicul şef pentru ca cititorul să nu mă acuze de superficialitate.

Să nu zică, adică, că nu am încercat să cercetez imediat ştiinţific întâmplarea prin care am trecut, mai ales că aceasta s-a petrecut în condiţii atât de curioase. Adică în prezenţa celor doi medici şi a personalului spitalului, care au fost martori ai acestui eveniment! Cititorul îşi poate da seama ce rezultate ar fi adus această „cercetare ştiinţifică a mea". Ce aş fi putut oare să aflu de la asemenea oameni de ştiinţă? Existau multe lucruri pe care voiam să le înţeleg. Voiam să aflu amănunţit dacă există vreo probabilitate cât de mică pentru ca pneumonia să dispară atunci când inima nu lucra, circulaţia sângelui se oprise, şi corpul îmi era îngheţat. Nu am crezut în povestea că boala a dispărut în câteva minute, după ce mi-am revenit, căci cum se poate explica în acest caz faptul că inima şi plămânii mei, care erau împiedicaţi de pneumonie să funcţioneze, acţionau cu atâta putere?

Nu i-am mai deranjat pe medici cu întrebările mele deoarece oricum nu credeam că răspunsurile pe care mi le-ar fi dat ar fi fost adevărate şi nepărtinitoare.

Am încercat şi mai târziu să continui cercetarea mea dar rezultatul a fost aproape acelaşi. Pretutindeni întâlneam neinteres pentru cercetare liberă, mentalitate de serviciu şi teama oamenilor de a ieşi din limitele ce le sunt impuse de ştiinţă.

Ştiinţa... Am fost dezamăgit de ştiinţă! Când îi întrebam pe oamenii de ştiinţă dacă există probabilitatea ca cel care a intrat în moarte clinică din cauza pneumoniei plămânilor să-şi revină, îmi răspundeau negativ. Acelaşi răspuns negativ primeam şi când întrebam dacă e posibil ca un om intrat în moarte clinică să-şi revină sau dacă e posibil să intre în moarte clinică când toţi medicii cad de acord că rezultatul bolii lui va fi moartea definitivă. Şi dacă înaintam mai mult şi puneam şi alte întrebări, răspunsurile deveneau din ce în ce mai nesigure. Şi dacă spuneam că toate acestea mi s-au întâmplat mie, „oamenii de ştiinţă" ziceau îndată: „Dacă aceasta vi s-a întâmplat dumneavoastră, atunci..." etc. Şi nici urmă de nedumerire sau mirare, lucru ce arată că omul nu crede deloc în cele ce a spus cu un sfert de oră înainte...

La urmă, am încercat să adun singur informaţii în legătură cu această temă. Am făcut asta deoarece:

1. Am căutat să aflu ce este moartea clinică. Este un somn adânc, este leşin, adică o stare în care viaţa se stinge din om, dar nu îl părăseşte definitiv. Nu cumva ideea pe care o are ştiinţa despre asta e greşită şi fiecărui om care intră în moarte clinică i se întâmplă ce mi s-a întâmplat mie?

2. Deoarece ştiam că unii nu mă vor crede (însă necredinţa lor este total ilogică şi neîntemeiată, pentru că ştiinţific nu se poate dovedi că acest lucru e imposibil să se întâmple), m-am străduit să găsesc dovezi în diferitele studii care se ocupau cu această problemă.

XXVIII.

La ce rezultate a ajuns cercetarea mea? Ce a fost acel lucru care mi s-a întâmplat? Exact ceea ce am scris mai sus, adică sufletul meu a plecat din trup pentru o perioadă de timp şi apoi, la porunca lui Dumnezeu, s-a întors. Acest fapt poate fi văzut în mod diferit de fiecare dintre noi: unul îl poate considera imposibil, iar altul poate spune că e firesc. Aceasta depinde de temperamentul şi concepţia despre lume a fiecăruia. Pentru cei care nu cred în existenţa sufletului, nu are rost nici măcar să se gândească la aşa ceva. Ce suflet poate pleca din trup, dacă nu există suflet? Aş vrea însă ca asemenea oameni să observe următorul lucru: în om există ceva care poate să vadă, să audă, să trăiască, adică să lucreze şi atunci când trupul lui se află întins pe masă, fără suflare şi fără simţiri.

Pentru cei care cred că omul nu e format doar din elemente materiale, ci în afară de acestea există în el şi o putere care lucrează independent, pentru aceştia întâmplarea pe care am povestit-o nu va părea ciudată. Să credem în existenţa sufletului este, după părerea mea, foarte logic. Cu adevărat, dacă puterea care dă viaţă şi însufleţeşte trupul nostru este produsul funcţionării lui, atunci moartea nu are

rost. De ce oare să existe bătrâneţea şi moartea, dacă organismul nostru poate lua fără încetare din mediu toate substanţele necesare pentru a se reînnoi?

Am povestit întâmplarea mea multor preoţi şi ierarhi. Între ei erau şi oameni foarte învăţaţi. Toţi, fără nici o excepţie, mi-au răspuns că împrejurarea prin care am trecut nu e deloc imposibilă. Multe astfel de cazuri sunt descrise în Vechiul şi Noul Testament, încă şi în vieţile sfinţilor. Preaînţeleptul Dumnezeu îngăduie cu scopuri bune astfel de răpiri ale sufletului, şi le dă oamenilor să vadă, după măsura puterilor lor, cealaltă lume, lumea în care vom ajunge cu toţii într-un final. După părerea mea, în unele cazuri, scopul acestor dezvăluiri devine evident imediat. Însă există şi cazuri în care acesta rămâne ascuns şi dezvăluirea poate părea nejustificată, şi abia după multă vreme va fi înţeles rostul ei.

În cărţile pe care le-am citit pe această temă am găsit o împrejurare în care o astfel de răpire a sufletului în cealaltă lume a avut o importanţă definitivă abia pentru strănepotul femeii căreia i s-a întâmplat aceasta. Omul acela voia să se sinucidă şi nimic nu îl putea opri. Însă când a auzit ce i s-a întâmplat străbunicii şi-a schimbat hotărârea. Probabil că exista necesitatea unei astfel de cunoaşteri prin experienţă a lumii celeilalte, dar nimeni din familia aceasta, în afară de străbunica tânărului, nu avea posibilitatea să i-o arate. De aceea timpul care a trecut de la dezvăluire şi până la apariţia rostului ei a fost foarte îndelungat.

Aceasta este partea religioasă a problemei. Să trecem acum şi să vedem evenimentul din alt unghi. Aici am descoperit multe lucruri care întăresc credinţa mea şi nimic nu ar putea-o zdruncina.

XXIX.

Mai întâi de toate trebuie să spun că din cărțile pe care le-am citit am aflat că e imposibil ca cineva să aibă halucinații în timp ce se găsește în moarte clinică. Când omul intră în moarte clinică, de obicei nu aude și nu simte nimic ori aude ceea ce se întâmplă cu adevărat în jurul lui. Și e greșit ca această stare să se numească moarte clinică.

Această stare seamănă mai mult cu paralizia sau cu letargia. Paralizia asta poate avea grade diferite și în cazul când este puternică, paralizează tot organismul. Atunci nu se mai poate vorbi de vise sau închipuiri pentru că împreună cu celelalte organe paralizează și creierul.

Dacă această letargie nu este foarte adâncă, atunci bolnavul are simțurile treze și simte și înțelege tot. Mintea lui lucrează ca și mintea unui om sănătos. Așadar, dacă cineva pățește asta, cugetul nu i se întunecă precum în cazul somnului sau leșinului.

O dovadă bună că cele trăite de un om trecut prin situația mea sunt adevărate, și nu sunt halucinații și închipuiri, este convingerea lui că cele ce i s-au întâmplat au fost reale, și urmările profunde produse de acestea. Însă această dovadă poate fi considerată serioasă doar de oamenii cu cuget sănătos și nu de „oamenii de știință". Cred că fiecare dintre noi a avut experiența vreunui vis, vreunei halucinații sau închipuiri și știe cât timp rămân acestea în memorie. De obicei se destramă imediat după ce ne trezim, când e vorba de vis, sau după trecerea momentului de criză al bolii, când e vorba de

halucinație ori închipuire. Îndată ce omul își revine în simțiri, se eliberează de influența lor și înțelege că cele văzute au fost închipuiri. Am cunoscut un om care, după ce a trecut de momentul crizei și și-a revenit, le povestea celorlalți zâmbind despre închipuirile groaznice pe care le-a avut. Cu toate că era încă slăbit, vedea starea din care abia ieșise cu ochii unui om sănătos, și halucinațiile pe care le avusese nu îi provocau spaimă. Altfel a fost starea în care m-am aflat eu. Niciodată după aceea nu m-am îndoit că toate cele pe care le-am văzut și le-am trăit, din clipa în care sufletul meu a plecat din trup și până când mi-am revenit la morgă, au fost adevărate și reale, ca și viața mea de până acum. Unii oameni au încercat în multe feluri să mă facă să nu cred în acestea. Uneori aceste încercări ale lor îmi păreau foarte caraghioase. E posibil să convingem un om să nu creadă în cele ce în memoria lui sunt atât de vii ca și când le-ar fi trăit ieri? Încercați să-l convingeți că ieri a dormit toată ziua și a visat, când el este sigur că ieri, ca în fiecare zi, și-a băut ceaiul, a mâncat, s-a dus la lucru și i-a văzut pe prietenii săi.

În astfel de cazuri eu nu sunt vreo excepție. Citiți povestirile despre împrejurări asemănătoare și veți vedea că asemenea dezvăluiri ale lumii celeilalte erau uneori cunoscute de un singur om. Atunci i se interzicea să istorisească întâmplarea vreunui alt om. Și acesta, oricât de simplu și palavragiu ar fi fost, respecta cu îndârjire porunca și nu spunea taina lui nici măcar rudelor. Nu le descoperea ceea ce îi fusese încredințat doar lui, chiar dacă treceau zece sau douăzeci de ani. Din asta devine evident cât de sfântă și de necălcat era pentru el porunca și, prin urmare, întâmplarea pe care o trăise era adevărată și nu era rodul închipuirii lui.

XXIX.

Mai întâi de toate trebuie să spun că din cărțile pe care le-am citit am aflat că e imposibil ca cineva să aibă halucinații în timp ce se găsește în moarte clinică. Când omul intră în moarte clinică, de obicei nu aude și nu simte nimic ori aude ceea ce se întâmplă cu adevărat în jurul lui. Și e greșit ca această stare să se numească moarte clinică.

Această stare seamănă mai mult cu paralizia sau cu letargia. Paralizia asta poate avea grade diferite și în cazul când este puternică, paralizează tot organismul. Atunci nu se mai poate vorbi de vise sau închipuiri pentru că împreună cu celelalte organe paralizează și creierul.

Dacă această letargie nu este foarte adâncă, atunci bolnavul are simțurile treze și simte și înțelege tot. Mintea lui lucrează ca și mintea unui om sănătos. Așadar, dacă cineva pățește asta, cugetul nu i se întunecă precum în cazul somnului sau leșinului.

O dovadă bună că cele trăite de un om trecut prin situația mea sunt adevărate, și nu sunt halucinații și închipuiri, este convingerea lui că cele ce i s-au întâmplat au fost reale, și urmările profunde produse de acestea. Însă această dovadă poate fi considerată serioasă doar de oamenii cu cuget sănătos și nu de „oamenii de știință". Cred că fiecare dintre noi a avut experiența vreunui vis, vreunei halucinații sau închipuiri și știe cât timp rămân acestea în memorie. De obicei se destramă imediat după ce ne trezim, când e vorba de vis, sau după trecerea momentului de criză al bolii, când e vorba de

halucinație ori închipuire. Îndată ce omul își revine în simțiri, se eliberează de influența lor și înțelege că cele văzute au fost închipuiri. Am cunoscut un om care, după ce a trecut de momentul crizei și și-a revenit, le povestea celorlalți zâmbind despre închipuirile groaznice pe care le-a avut. Cu toate că era încă slăbit, vedea starea din care abia ieșise cu ochii unui om sănătos, și halucinațiile pe care le avusese nu îi provocau spaimă. Altfel a fost starea în care m-am aflat eu. Niciodată după aceea nu m-am îndoit că toate cele pe care le-am văzut și le-am trăit, din clipa în care sufletul meu a plecat din trup și până când mi-am revenit la morgă, au fost adevărate și reale, ca și viața mea de până acum. Unii oameni au încercat în multe feluri să mă facă să nu cred în acestea. Uneori aceste încercări ale lor îmi păreau foarte caraghioase. E posibil să convingem un om să nu creadă în cele ce în memoria lui sunt atât de vii ca și când le-ar fi trăit ieri? Încercați să-l convingeți că ieri a dormit toată ziua și a visat, când el este sigur că ieri, ca în fiecare zi, și-a băut ceaiul, a mâncat, s-a dus la lucru și i-a văzut pe prietenii săi.

În astfel de cazuri eu nu sunt vreo excepție. Citiți povestirile despre împrejurări asemănătoare și veți vedea că asemenea dezvăluiri ale lumii celeilalte erau uneori cunoscute de un singur om. Atunci i se interzicea să istorisească întâmplarea vreunui alt om. Și acesta, oricât de simplu și palavragiu ar fi fost, respecta cu îndârjire porunca și nu spunea taina lui nici măcar rudelor. Nu le descoperea ceea ce îi fusese încredințat doar lui, chiar dacă treceau zece sau douăzeci de ani. Din asta devine evident cât de sfântă și de necălcat era pentru el porunca și, prin urmare, întâmplarea pe care o trăise era adevărată și nu era rodul închipuirii lui.

Se știe că după asemenea dezvăluiri, chiar și ateii devin credincioși și rămân așa toată viața lor.

Ce lucru ciudat mai e și acesta! Cum poate un om sănătos ca mine să se afle toată viața sub influența unui vis înfricoșător sau a unei halucinații? Și mai mult: cum putea această halucinație să schimbe viața și gândirea mea, când chiar și cele mai îngrozitoare evenimente au fost neputincioase pentru a produce o astfel de schimbare?

Așadar această schimbare nu se datorează letargiei ori halucinației, ci unei întâmplări adevărate. Să ținem seama și de tendința oamenilor în general, de a uita de evenimentele neplăcute, de pierderea rudelor etc., de unde și zicala: „timpul le vindecă pe toate". Și atunci faptul că această întâmplare s-a păstrat vie în mintea mea nu este o dovadă că am trecut acel hotar care desparte cele două lumi, dincolo de care nu există timp și uitare, și care în limbajul nostru se numește „moarte"?

XXX.

Toate aceste lucruri care mi s-au întâmplat sunt neobișnuite și nu știu dacă trebuie să mai repet. Unde a dispărut pneumonia care era atât de puternică încât mi-a provocat scăderea temperaturii, mi-a umplut plămânii și nu mi-a îngăduit să elimin lichidul care mi se adunase în piept? Cum a putut să se dizolve atunci când sângele meu era înghețat? De ce plămânii și inima mea, imediat după ce mi-am revenit, au început să funcționeze cu atâta putere, dacă boala încă nu dispăruse? E foarte greu pentru mine să cred că în asemenea

condiții aș fi putut să mă întorc în viață într-un mod firesc. Sunt foarte rare cazurile în care bolnavii se vindecă de o asemenea boală, chiar când se găsesc în împrejurări mai avantajoase decât a mea. În ce împrejurări m-am aflat eu? Medicii m-au lăsat, trupul mi-a fost spălat și pus pe o masă de morgă, unde nu exista încălzire. Și încă ceva. Ceea ce vedeam și auzeam nu era produsul închipuirii mele. Toate acestea s-au întâmplat în realitate. Înțelegeam foarte bine tot ce se petrecea în jurul meu. Prin urmare, acestea toate nu erau halucinații și mintea mea funcționa normal. Și totuși, simțeam sinele meu despărțit: vedeam trupul neînsuflețit întins pe pat și în același timp vedeam și cealaltă parte a mea. Înțelegeam că mă aflu într-o stare diferită și percepeam toate însușirile acestui nou mod de existență. Deodată am încetat să mai văd ce se întâmplă în camera mea. De ce? Întrucât mi-am pierdut definitiv cunoștința? Nu, am continuat să văd și să înțeleg tot ce se întâmpla în jurul meu. Și nu mai vedeam ceea ce se petrecea în camera mea, deoarece nu mai eram acolo. Când m-am întors am văzut și am auzit iarăși, însă nu ce se întâmpla în cameră, ci la morgă, unde nu fusesem niciodată înainte.

Dacă nu există suflet, atunci cine era cel care le vedea și le auzea pe toate? Cum putea sufletul să se despartă de trup dacă, în cazul meu, nu s-a întâmplat ceea ce în limbajul nostru se numește „moarte"? Și de ce aș fi spus toate astea astăzi, în vremurile noastre, în secolul necredinței și negării, dacă nu le-aș fi trăit cu adevărat? Deoarece cred și cunosc că învățătura Bisericii noastre ortodoxe despre moarte este adevărată, am simțit nevoia de a face această mărturisire. Este mărturisirea unui om care nu credea în viața de după

moarte și într-un mod minunat s-a vindecat de această boală ilogică și groaznică ce are o așa mare răspândire în zilele noastre.

În parabola despre bogatul nemilostiv și săracul Lazăr, prin glasul lui Avraam, Domnul zice: „Dacă nu ascultă de Moise și de prooroci, nu vor crede nici dacă ar învia cineva dintre morți" (Luca 16, 31). Cei care au citit cu atenție această istorisire a mea vor înțelege că vorbele acestea ale Domnului sunt valabile și pentru noi astăzi. Oamenii care nu aud și nu păzesc poruncile dătătoare de viață ale Domnului nostru, pe care proorocii și apostolii le-au scris în cărțile sfinte, sunt neputincioși să creadă în cele spuse de un om care cu adevărat a înviat din morți... Așa este inima omului cea întunecată de păcat: deși înzestrat cu urechi, omul nu aude!

„Iată, m-a înconjurat mulțimea duhurilor celor rele ce au scris păcatele mele și strigă puternic cerând smeritul meu suflet.

Miluiți-mă pe mine, Îngeri întru tot sfinți ai lui Dumnezeu cel Atotțiitor și izbăviți-mă de toate vămile celor vicleni, căci nu am lucru bun care să cumpănească împotriva faptelor mele celor rele.

Pleacă urechea ta către mine, Maica lui Dumnezeu, din înălțimea slavei tale, ceea ce ești bună, și ascultă suspinările cele de pe urmă și dă-mi mână de ajutor.

Stăpână, Stăpână, miluiește acum sufletul meu cel lipsit care caută către singur acoperământul tău și nu îngădui, Preabună, să fiu dat diavolilor".

(Din slujba la ieșirea cu greu a sufletului)

Sfântul Ioan Damaschinul
Stihirea a II-a la înmormântare

„Vai, câtă luptă are sufletul când se desparte de trup! Vai, cât lăcrimează atunci și nu are cine să-l miluiască pe el! Către Îngeri își ridică ochii și zadarnic îi roagă. Către oameni mâinile își întinde și nu are cine să îi ajute. Pentru aceea iubiții mei frați, înțelegând scurtimea vieții noastre de la Hristos să cerem celui mutat de la noi odihnă și sufletelor noastre mare milă".

(Din slujba înmormântării)

O MINUNE NECUNOSCUTĂ A SFÂNTULUI NICOLAE

Un eveniment adevărat petrecut în anul 1956, care a cutremurat și a adus la pocăință sute de oameni din orașul Kuibisev (astăzi Samara), din Rusia Sovietică.

În orașul Kuibisev trăia o familie: o mamă evlavioasă și fiica ei, Zoia. În seara ajunului Anului Nou (31 decembrie) 1956, Zoia a invitat șapte prietene de-ale ei și tot atâția tineri la cină și dans. Atunci era postul Crăciunului[2] și mama Zoiei o rugase pe aceasta să nu dea petrecere cu dansuri și mâncăruri, dar fata a rămas neclintită în hotărârea ei. În seara aceea, mama ei s-a dus la Biserică să se roage.

S-au adunat invitații, dar logodnicul Zoiei nu venise încă. Numele lui era Nicolae.

Fetele și băieții s-au împărțit în perechi și au început dansul. Zoia a rămas singură. Din prosteală, fără să se gândească mult,

[2] În Rusia sărbătorile se țin după calendarul vechi. Postul Crăciunului durează de la 28 noiembrie până pe 6 ianuarie în anul următor (pentru cei ce socotesc aceasta de pe calendarul nou .

a luat din perete icoana Sfântului Nicolae, făcătorul de minuni, şi a zis: „Îl voi lua pe acest Nicolae şi voi merge să dansez cu el", fără să le asculte pe prietenele ei care au sfătuit-o să nu facă acest lucru hulitor, dar Zoia a răspuns cu îndrăzneală: „Dacă există Dumnezeu, să mă pedepsească!".

A început să danseze, s-a învârtit de două ori, când în cameră s-a făcut deodată un zgomot înfricoşător, o vijelie, şi a strălucit o lumină orbitoare ca fulgerul.

Petrecerea s-a preschimbat în groază şi frică. Toţi au plecat din cameră înspăimântaţi. Numai Zoia stătea nemişcată, cu icoana sfântă lipită de piept, încremenită şi îngheţată ca marmura. Medicii care au sosit repede, nu au putut-o face să-şi revină, cu toate străduinţele lor. Acele seringilor s-au strâmbat şi s-au rupt în trupul ei ca de marmură! Au vrut să o transporte la spital, dar nu au putut să o mişte din locul ei. Ca şi când picioarele i-ar fi fost pironite în podea. Dar inima îi bătea! Zoia era vie. Însă nu mai putea nici să mănânce, nici să bea.

Când mama ei s-a întors şi a văzut ce s-a întâmplat, a căzut în leşin şi au dus-o la spital de unde a ieşit peste câteva zile.

Credinţa ei în mila lui Dumnezeu şi rugăciunile fierbinţi pentru iertarea nefericitei sale fiice, i-au înnoit cu harul lui Dumnezeu puterile acesteia.

Zoia şi-a venit în simţiri, şi cu lacrimi în ochi, a cerut iertare şi ajutor.

În primele zile casa Zoiei era înconjurată de mulţime de lume: credincioşi veniţi de departe, curioşi, medici şi feţe duhovniceşti. Dar foarte repede, la ordinul autorităţilor, casa a fost închisă pentru vizitatori. Doi poliţişti străjuiau, schimbându-se la fiecare opt ore. Unii dintre ei, tineri încă

(28-30 de ani), se albeau de frică atunci când o auzeau pe Zoia în fiecare noapte, scoţând ţipete înfiorătoare.

Noapte de noapte, lângă ea se ruga mama ei.

„- Roagă-te, mamă! Roagă-te că pier pentru păcatele mele! Roagă-te!" striga Zoia.

A fost înştiinţat şi patriarhul de toate cele întâmplate şi l-au rugat să facă rugăciuni pentru însănătoşirea Zoiei. Patriarhul a răspuns:

„- Cel care a pedepsit-o, acela o va milui!"

Între persoanele cărora le era îngăduit de aici înainte să o viziteze pe Zoia erau:

1. Un vestit profesor de la medicină care a venit de la Moscova. Acesta a adeverit că inima nu a încetat să-i bată.

2. Preoţii care au fost chemaţi de mama ei pentru a-l lua pe Sfântul Nicolae din mâinile Zoiei. Dar nici aceia nu au putut dezlipi icoana din mâinile înmărmurite ale ei.

3. Ieromonahul Serafim din pustia Glinsk, care a venit la Kuibisev de sărbătoarea Crăciunului şi a săvârşit aghiazma şi a sfinţit icoana. Apoi a zis: „Acum trebuie să aşteptăm vreun semn la Paşte! Dacă nu se întâmplă nimic, înseamnă că se apropie sfârşitul lumii!", arătând prin cuvintele acestea credinţa lui adâncă într-o minune.

4. Mitropolitul Nicolae care, de asemenea, a citit Paraclisul şi a zis: „Să aşteptăm o nouă minune la Paşte!", repetând vorbele evlaviosului ieromonah.

În ajunul sărbătorii Buneivestiri (care în anul acela a căzut în sâmbăta din săptămâna a treia de post), de paznicii Zoiei s-a apropiat un părinte bătrân şi i-a rugat să-i îngăduie s-o vadă pe faţă. Dar paznicii au refuzat să-l lase să intre. A venit părintele în ziua următoare, dar nici paznicii aceia nu i-au

dat voie. A treia oară, la o zi după Bunavestire, paznicii l-au lăsat să intre. Straja a auzit cu câtă blândeţe a vorbit cu Zoia, când a intrat: „Aşadar, ai obosit de atâta stat în picioare?".

A trecut un timp şi când paznicii au vrut să-l scoată afară pe părinte, el nu era în cameră...

Toţi erau siguri că acela a fost însuşi Sfântul Nicolae. Aşa a rămas Zoia în picioare vreme de patru luni (128 de zile), exact până la Paşti, care în acel an a căzut pe 23 aprilie (6 mai după noul calendar).

În noaptea strălucitei Învieri a lui Hristos, Zoia a început să strige neobişnuit de tare:

„- Rugaţi-vă!"

Paznicii de noapte s-au înfiorat şi au întrebat-o: „De ce strigi aşa de înfricoşător?". Răspunsul a fost:

„- E groaznic! Arde pământul! Rugaţi-vă! Lumea întreagă piere pentru păcatele ei, rugaţi-vă!"

Din clipa aceea Zoia a început să revină la normal, muşchii au început să i se înmoaie şi să lucreze. Au aşezat-o pe o saltea dar ea continua să strige şi să-i cheme pe toţi la rugăciune pentru lumea ce piere în păcate, pentru pământul ce arde din cauza fărădelegilor ei.

„- Cum de ai rămas în viaţă până acum? Cine te-a hrănit?" au întrebat-o.

- Porumbeii, porumbeii m-au hrănit, a fost răspunsul ei. De aici s-a văzut limpede că a primit milă şi iertare de la Dreapta Domnului Atotputernic. Domnul a iertat păcatele Zoiei prin prezenţa Sfântului Nicolae făcătorul de minuni, şi datorită chinurilor grele ale statului în picioare timp de 128 de zile.

Toate aceste evenimente i-au cutremurat pe locuitorii din Kuibisev şi din satele învecinate. Mulţi oameni, văzând minunea, auzind ţipetele şi rugăminţile ei de a se ruga pentru oamenii care pier din cauza păcatelor lor, şi-au regăsit credinţa în Dumnezeu. S-au întors în Biserică pocăindu-se. Cei care nu purtau cruce au început să poarte în acea vreme când numai pentru acest lucru puteau să plătească cu viaţa lor. S-au întors la Dumnezeu atât de mulţi încât cruciuliţele din biserici nu au ajuns pentru toţi cei care au cerut.

Poporul a cerut cu frică şi lacrimi iertarea păcatelor, repetând cuvintele Zoiei: „E groaznic, arde pământul, pierim pentru păcatele noastre! Oamenii pier din cauza fărădelegilor lor!".

A treia zi de Paşti, Zoia a plecat la Domnul, după ce a îndurat chinul greu al statului în picioare în faţa Domnului, vreme de 128 de zile, pentru iertarea păcatelor ei. Sfântul Duh a ţinut-o în viaţă tot acest timp pentru ca sufletul ei să învieze din moartea păcatului şi, în ziua cuvenită, să primească trup pentru viaţa veşnică. După cum, de altfel, o spune chiar numele ei: Zoia (viaţă). **Comentariu** (al originalului rusesc): În presa sovietică din acea vreme, cazul Zoiei a fost viu comentat. Răspunzând scrisorilor sosite la redacţia unui ziar vestit, un om de ştiinţă a susţinut că întâmplarea Zoiei a fost adevărată, dar totodată a anunţat că este o formă de acompsie necunoscută încă de ştiinţă. În mod sigur, această afirmaţie nu este adevărată deoarece mai târziu s-a văzut că, în cazul acompsiei, nu există o astfel de împietrire a pielii, încât medicii să nu poată face injecţii bolnavului. În al doilea rând, pe Zoia nu au putut-o transporta; aceasta a stat în picioare, şi desigur, mai mult decât poate

îndura un om obişnuit. În al treilea rând, boala în sine nu îl întoarce pe om la Dumnezeu şi nu aduce dezvăluiri din cer, pe când în cazul Zoiei, mii de oameni şi-au regăsit credinţa în Dumnezeu şi şi-au arătat credinţa pe faţă, s-au botezat şi au trăit creştineşte. Nu numai că au crezut că există Dumnezeu, dar au devenit şi creştini. Din aceasta reiese evident că nu a fost vorba de o simplă boală, ci de o iconomie dumnezeiască. Dumnezeu a întărit în mod vădit credinţa pentru a-i scăpa pe oameni de păcatele lor şi de pedepsele provenite din acestea.

(Din periodicul „Sfântul Grigorie",
nr. 21 din 1996,
al Mănăstirii Grigoriu, Sfântul Munte Athos)

Troparul Sfântului Nicolae

Îndreptător credinţei şi chip blândeţilor, învăţător înfrânării te-a arătat pe tine turmei tale adevărul lucrurilor. Pentru aceasta ai câştigat cu smerenia cele înalte, cu sărăcia cele bogate. Părinte Ierarhe Nicolae, roagă pe Hristos Dumnezeu să mântuiască sufletele noastre.

POVESTIREA UNEI FEMEI CARE S-A ÎNTORS DIN CEALALTĂ VIAŢĂ

Eram atee şi îl huleam des şi groaznic pe Dumnezeu. Trăiam în ruşine şi preacurvie şi eram ca moartă pe pământ. Însă Preamilostivul Dumnezeu nu m-a lăsat să pier, ci m-a călăuzit spre pocăinţă.

În anul 1962 m-am îmbolnăvit de cancer şi am stat bolnavă trei ani. Nu stăteam întinsă, lucram mult şi mergeam la doctori, nădăjduind că voi găsi terapie. În ultimele şase luni slăbisem de tot, încât nici apă nu mai puteam să beau. Îndată ce beam, o vomitam. Atunci m-am dus la spital şi pentru că eram foarte energică, am chemat un profesor de la Moscova şi au hotărât să-mi facă operaţie. Dar imediat după ce mi-au deschis stomacul, am murit. Sufletul mi-a ieşit din trup şi stătea între doi medici şi eu, cu frică şi groază, priveam ce mi se întâmplă. Întregul stomac şi intestinele îmi erau mâncate de cancer. Stăteam şi mă gândeam de ce suntem două? Nici nu-mi trecea prin minte că există suflet. Comuniştii ne-au îndopat şi ne-au învăţat că nu există suflet şi Dumnezeu, că acestea sunt născocirile preoţilor, ca să înşele poporul şi să-l facă să-i fie frică de ceva ce nu există. Văd că stau în picioare şi totodată mă văd şi pe masa de operaţie.

Mi-au scos afară toate măruntaiele şi căutau duodenul. Dar acolo exista doar puroi, toate erau distruse şi stricate, nimic nu mai era sănătos. Atunci medicii au zis: „Această femeie nu mai avea cu ce să trăiască".

Le vedeam pe toate cu frică şi groază şi iarăşi mă gândeam: „Cum şi de unde suntem două? Stau în picioare şi totodată sunt întinsă pe masă". Atunci medicii mi-au pus la loc intestinele şi stomacul şi au zis că trupul meu trebuie dat medicilor tineri pentru practică, şi l-au transportat în laborator, iar eu mergeam alături de ei şi mă gândeam cu nedumerire de ce suntem două? Acolo m-au lăsat întinsă, dezbrăcată, acoperită până la piept cu un cearceaf. După aceea am văzut că a venit fratele meu împreună cu fiul meu cel mai mic. Avea şase ani şi se numea Andruşka (Andrei). A început să plângă şi să zică: „Mamă, mamă, de ce ai murit? Sunt încă mic, cum o să trăiesc fără tine? N-am nici tată şi acum ai murit şi tu!

Eu atunci l-am îmbrăţişat şi l-am sărutat, dar el nu a simţit şi nu a văzut asta, nici nu m-a băgat în seamă, ci privea trupul meu mort. Vedeam, de asemenea, că şi fratele meu plângea.

După aceea am ajuns dintr-o dată acasă. Acolo era soacra mea de la prima căsătorie şi sora mea. Pe primul meu soţ l-am părăsit pentru că credea în Dumnezeu. Începuse împărţeala lucrurilor mele. Trăisem în bogăţie şi lux, şi toate acestea le dobândisem pe nedrept şi prin preacurvie. Sora mea a început să ia cele mai frumoase din lucrurile mele, iar soacra cerea să-i lase ceva şi fiului meu. Sora mea nu lăsa nimic şi mai mult, a început s-o certe pe soacră, spunând: „Acest copil nu este al fiului tău şi nu ţi-e rudă". După aceea au ieşit şi au închis casa. Sora mea a luat cu ea şi un sac plin cu lucruri. În

vreme ce ele se certau pentru lucrurile mele, am văzut în jurul meu diavoli care jucau şi se bucurau.

Deodată m-am aflat în aer şi vedeam cum zbor ca un avion. Am simţit că cineva mă ţinea şi că mă înalţ din ce în ce mai mult. Mă găseam deasupra oraşului Barnaul. Apoi am văzut că oraşul a pierit. S-a făcut întuneric. După aceea a început din nou să apară lumina, şi în final s-a făcut lumină deplină, atât de puternică, încât nu puteam să văd. M-am aşezat pe o lespede neagră cu lungimea de un metru şi jumătate.

Vedeam copaci cu tulpini foarte groase şi frunziş bogat în culori. Între copaci erau case noi, dar nu am văzut cine locuia în ele. În valea aceasta am văzut iarbă verde şi deasă şi m-am gândit: unde mă aflu acum? Dacă sunt pe pământ, atunci de ce nu există drumuri şi mijloace de transport? Ce loc este acesta, fără oameni, şi cine trăieşte aici? Puţin mai încolo am văzut că se plimba o femeie frumoasă şi înaltă purtând veşminte împărăteşti sub care i se vedeau degetele picioarelor. Păşea atât de uşor încât iarba nu se apleca sub paşii ei. Lângă ea mergea un tânăr care-i ajungea în înălţime până la umeri. Îşi ascundea faţa cu mâinile şi plângea cu amar şi se ruga, dar nu ştiu din ce motiv. Mă gândeam că este fiul ei şi m-am revoltat în mine pentru că nu îi e milă de el şi nu-l ascultă. (**Însemnare**: Se pare că acest tânăr era Îngerul păzitor al acestei femei moarte. De asemenea, apare evident cât de mult le pasă îngerilor pentru noi şi sufletele noastre, dar noi nu pricepem asta. După cum se vede, rugăciunile lor nu vor fi ascultate, dacă moartea ne găseşte în păcate şi nepocăiţi).

Când s-au apropiat de mine, tânărul a căzut la picioarele ei şi a început să o roage fierbinte şi îndurerat, cerându-i ceva.

Aceia i-a răspuns, dar nu am putut înțelege. (**Însemnare**: Am avut ocazia să cunosc și din alte surse cât de amarnic plânge sfântul înger păzitor când cel care i-a fost dat să-l păzească nu ascultă de Sfânta Biserică și nu are credință, pierzând astfel pentru totdeauna sufletul său). Când s-au apropiat de mine, voiam să-i întreb: „Unde mă aflu?". În clipa aceea, femeia și-a încrucișat mâinile la piept, și-a înălțat privirea spre cer și a zis: „Doamne, unde va merge aceasta în starea în care se găsește?" Eu m-am înfricoșat și abia atunci am înțeles că murisem, că sufletul meu se afla în cer și că trupul mi-a rămas pe pământ. Atunci am început să plâng și să mă îndurerez, și am auzit o voce care a spus: „Întoarce-o pe pământ, pentru binefacerile tatălui ei". O altă voce a zis: „M-am săturat de viața ei păcătoasă și mizerabilă". Am vrut s-o șterg de pe fața pământului fără să se pocăiască, dar s-a rugat pentru ea tatăl său. Arătați-i locul pe care îl merita".

Îndată am ajuns în iad. Atunci au început să se târască spre mine șerpi de foc înfiorători, cu limbi lungi, care vărsau flăcări și alte murdării spurcate. Duhoarea era insuportabilă. Acești șerpi s-au înfășurat împrejurul meu și totodată au apărut de undeva viermi groși ca degetul, cu cozi care se terminau cu ace și spini. Aceștia mi-au intrat în toate deschizăturile, în urechi, în ochi, în mâini, peste tot, și în felul acesta mă chinuiau și eu țipam cu glas de fiară sălbatică. Dar acolo nu exista nimeni care să mă ajute sau să-i fie milă de mine. Am văzut acolo o femeie care făcuse avort și a început să-L roage pe Domnul să aibă milă de ea. Acesta i-a răspuns: „Tu n-ai vrut să Mă recunoști pe pământ, ți-ai omorât copiii în pântece și, mai mult, le spuneai oamenilor: «Nu trebuie să nașteți copii, copiii sunt de prisos». Pentru Mine

nu există lucruri de prisos. Pentru mine toate au rostul lor".

Către mine Domnul a zis: „Eu ți-am dat boala ca să te pocăiești, dar tu M-ai hulit până la sfârșitul vieții și n-ai vrut să Mă cunoști, și de aceea nici eu nu te cunosc. Precum ai trăit pe pământ fără Dumnezeu, așa vei trăi și aici!".

Deodată toate s-au schimbat și eu zburam undeva. Duhoarea s-a pierdut, a pierit și durerea îngrozitoare și, pe neașteptate, am văzut biserica din locurile mele natale. Ușile s-au deschis și a ieșit preotul îmbrăcat în veșminte albe. Stătea cu capul plecat și o voce m-a întrebat: „Cine este acesta?" Eu am răspuns: „Preotul nostru".

„Tu ziceai că e pomanagiu, dar el e păstor adevărat. Află că chiar dacă este mic în grad, preot obișnuit, Mă slujește pe Mine. Și află și alt lucru: dacă acesta nu-ți va citi rugăciunea de spovedanie, Eu nu te voi ierta".

Atunci am început să mă rog: „Doamne, întoarce-mă pe pământ, am un fiu mic".

Domnul a răspuns: „Știu că ai un copil și îmi pare rău de el".

„Îmi pare rău de el", am repetat eu.

Atunci Acela a spus: „Mie îmi pare rău de voi toți, de trei ori îmi pare rău. De la toți aștept să vă treziți din visul păcatului, să vă pocăiți și să vă reveniți".

Aici a apărut din nou Maica lui Dumnezeu, pe care mai devreme am numit-o „femeie", și am îndrăznit să o întreb: „Aici la voi există Rai?".

Drept răspuns, după aceste vorbe, m-am aflat iarăși în iad. Acum era mai rău ca prima dată. Diavolii alergau în jurul meu și îmi arătau păcatele strigând: „Tu ne-ai slujit nouă cât ai fost pe pământ". Au început să citească păcatele mele; toate

faptele îmi erau scrise cu litere mari şi am simţit o frică groaznică. Din guri le ieşeau flăcări de foc. Diavolii mă loveau în cap. Cădeau peste mine şi mă ardeau cu limbi de foc. În jurul meu se auzea jale mare şi plânsetele multor oameni.

Când focul s-a înteţit, vedeam totul în jur. Sufletele aveau feţe înfiorătoare: erau schilodite, cu gâturile întinse şi ochii scoşi; mă întrebau dacă sunt „tovarăşă" a lor (pare că erau comuniste) şi dacă voi trăi împreună cu ele. „La fel ca tine am făcut şi noi, ziceau, când eram pe pământ, nu am vrut să-l cunoaştem pe Dumnezeu. Îl huleam şi săvârşeam toate relele, păcătuiam şi eram mândre şi nu ne-am pocăit niciodată. Cei care au păcătuit, dar mai târziu s-au pocăit, au mers la biserică, s-au rugat la Dumnezeu, i-au miluit pe săraci şi i-au ajutat pe cei se găseau în nevoi, sunt acolo sus" (**Insemnare**: adică în Rai, cuvânt pe care cei de aici nu voiau nici să-l rostească).

Eu m-am înfricoşat rău de aceste cuvinte şi mi se părea că mă aflu aici în iad de o viaţă întreagă, iar aceştia îmi spuneau că voi trăi împreună cu ei o veşnicie.

După aceea a apărut din nou Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu Fecioara Maria, şi s-a făcut lumină. Diavolii au luat-o la fugă şi sufletele care se chinuiau în iad au început să strige şi să implore milă: „Împărătească Cerească, nu ne lăsa aici"; sau ziceau: „Ardem, Născătoare de Dumnezeu, şi nu există picătură de apă".

Ea plângea şi spunea printre lacrimi: „Cât aţi trăit pe pământ, n-aţi vrut să mă cunoaşteţi şi nu v-aţi pocăit pentru păcate înaintea Fiului meu şi Dumnezeului vostru, şi eu acum nu pot să vă ajut, nu pot trece peste voia Fiului meu şi Acela

nu poate călca voia Tatălui său. Îi ajut doar pe aceia pentru care se roagă rudele lor şi Sfânta Biserică".

Apoi noi am început să urcăm, şi de jos se auzeau ţipete puternice: „Născătoare de Dumnezeu, nu ne lăsa!"

S-a făcut iarăşi întuneric şi eu m-am aflat pe aceeaşi lespede. Încrucişându-şi mâinile la piept, Maica Domnului şi-a înălţat privirea către cer şi a început să se roage zicând: „Ce să fac cu această femeie, unde să o aşez?"O voce a răspuns: „Întoarce-o prin părul ei!".

Atunci Preacurata Fecioară a plecat în tăcere şi i s-a deschis o uşă, dar eu nu vedeam nimic în spatele uşii. După aceea s-a întors ţinând în mâini părul meu şi de undeva au apărut 12 trăsuri fără roţi; se mişcau încet şi eu le urmam. Preasfânta Născătoare de Dumnezeu mi-a dat părul meu, dar eu nu am priceput că m-a atins. Am auzit-o doar spunând că a douăsprezecea trăsură nu are podea. Mi-era teamă să stau în ea, dar Maica Domnului m-a împins în ea şi m-a trimis pe pământ.

După toate acestea mi-am revenit şi stăteam conştientă şi priveam. Era ora unu şi jumătate după-amiază. După lumina aceea, toate mi se păreau urâte pe pământ. Atunci i-am zis sufletului meu: „Intră în trup!". Imediat m-am aflat din nou la spital şi mergeam spre congelatorul unde se păstrează cadavrele. Acesta era închis dar eu am intrat înăuntru fără nici o piedică şi am văzut trupul meu mort. Capul îmi era puţin într-o parte iar mijlocul îmi era presat de alte cadavre. Îndată ce sufletul mi-a intrat în trup am simţit frig puternic. În clipa aceea au băgat înăuntru trupul mort al unui om şi, când au aprins lumina, m-au văzut ghemuită, pe când ei de obicei aşează cadavrele cu faţa în sus. Văzându-mă aşa,

infirmierii s-au înspăimântat și de frică s-au împrăștiat. S-au întors cu doi medici care au ordonat imediat să mi se încălzească creierul. Pe trupul meu existau opt tăieturi (făcuseră practică pe trupul meu), trei pe piept și restul pe burtă. După două ore de la încălzirea capului am deschis ochii, dar abia după 12 zile am putut vorbi.

A douăsprezecea zi de dimineață mi-au adus micul dejun, pâine prăjită cu unt și cafea, dar nu am vrut să mănânc și le-am spus acest lucru (era zi de post). Infirmierii au plecat iarăși și toți cei din spital au început să-mi dea atenție. Au venit medicii și m-au întrebat de ce nu vreau să mănânc. Le-am răspuns: „Stați să vă spun ce a văzut sufletul meu. Cine nu postește în zilele de post, va mânca bucate împuțite și scârboase. De aceea nu voi mânca astăzi și în nici un post nu voi mânca de dulce".

Medicii, de uimire, când se înroșeau, când păleau, iar bolnavii mă ascultau cu atenție. Mai târziu s-au adunat mulți medici și eu le-am spus că nu mă mai doare nimic. Atunci a început să vină la mine lume multă și eu le povesteam ce am văzut și le arătam rănile. Poliția s-a apucat să-i izgonească, iar pe mine m-au mutat în alt spital. M-am însănătoșit pe deplin și i-am rugat pe medici să-mi vindece cât mai repede tăieturile pe care mi le-au făcut în timpul practicii. Atunci m-au așezat din nou pe masa de operație și când medicii mi-au deschis burta, au zis:

„- De ce au operat un om complet sănătos?"

Eu i-am întrebat:

„- De ce boală sufăr?"

Ei mi-au răspuns:

„- Intestinele și stomacul sunt sănătoase și curate ca ale unui copil".

Au venit și medicii care m-au operat prima oară și când s-au apropiat au spus:

„- Unde este boala ei? Măruntaiele îi erau toate distruse și mâncate de cancer, și acum e complet sănătoasă".

Le-am răspuns:

„- Dumnezeu și-a arătat mila Lui mie, păcătoasei, ca să mai trăiesc și să mărturisesc celorlalți ce am văzut și ce mi s-a întâmplat. Acest Dumnezeu a luat tot ce a fost stricat în mine și mi-a redat sănătatea; voi spune asta la toți, până ce voi muri".

Apoi i-am zis medicului:

„-Ați văzut că v-ați înșelat?"

Și el a răspuns:

„- Nimic nu era sănătos în tine".

„- Ce credeți acum?" l-am întrebat eu.

Mi-a răspuns:

„- Te-a renăscut Atotputernicul!"

Atunci i-am zis:

„- Dacă credeți în Acesta, faceți-vă cruce și mergeți la biserică!"

Medicul s-a înroșit căci era evreu. Am adăugat:

„- Faceți-vă plăcut lui Dumnezeu!"

După aceea am ieșit din spital, l-am chemat pe preotul pe care mai înainte îl batjocoream și îl necăjeam, numindu-l pomanagiu. I-am povestit tot ce mi s-a întâmplat, m-am spovedit și m-am împărtășit cu Sfintele Taine ale lui Hristos. L-am chemat să-mi binecuvinteze casa, pentru că până acum în ea a împărățit păcatul, desfrâul, beția și batjocura.

În ziua de astăzi, eu, păcătoasa Claudia, în vârstă de 40 de ani, cu ajutorul lui Dumnezeu și al Împărătesei Cerești, trăiesc creștinește. Merg regulat la biserică și Domnul mă sprijină. Mă vizitează oameni din toate colțurile lumii și eu le povestesc tuturor câte mi s-au petrecut, câte am văzut și am auzit. Cu ajutorul lui Dumnezeu, îi primesc pe toți, le povestesc la toți cum eram înainte, ce mi s-a întâmplat și din ce cauză sunt acum credincioasă.

Slăvit să fie Domnul Dumnezeul nostru! Îi povățuiesc pe toți să aibă grijă cum trăiesc, pentru că există cu adevărat altă lume și altă viață, iar fiecare va da socoteală pentru lucrările lui pământești și după măsura acestora va avea răsplată sau pedeapsă dreaptă și veșnică.

Să trăiți cu toții creștinește și să vă faceți plăcuți lui Dumnezeu. Amin.

POVESTIRE FOARTE DE FOLOS A VEDENIEI UNUI OARECARE IOAN

Suflete, să-ți fie teamă de Judecătorul care apare în timpul somnului.
Dar și mai mult să te temi când va veni în vreme de veghe.

(Din Sinaxarul Sfântului Nicodim, 23 noiembrie)

În vremea împăratului Constantin, în anul 330, trăia un om cu numele Ioan. Era cunoscut și de împărat, datorită meseriei pe care o practica.

Așadar, acesta la început își petrecea timpul trăind o viață păcătoasă și necuvioasă, fără să se gândească în vreun fel că există iad. Dar Dumnezeu, care le rânduiește pe toate spre folosul nostru, i-a apărut în vedenie și i-a îndreptat purtarea.

A văzut deci în somnul lui că i-a oferit împăratului Constantin un obiect făcut de el și asta i-a dat curaj să vorbească liber și să râdă în fața lui. Însă deodată împăratul și-a scos din teacă o sabie mare și luându-l de păr, încerca să-i taie capul fără milă. Ioan, crezând că împăratul glumește cu el, își întorcea mereu gâtul. Dar pe când făcea asta, îl aude pe împărat spunându-i cu seriozitate: „Când sabia va termina de tăiat părul, ceafa îți va fi scăldată în sânge". Atunci i s-a părut că i-a fost tăiat gâtul și că sabia i-a ajuns până la

piept. Plin de frică şi groază, Ioan căuta pe cineva care să-l ajute, şi de agonie şi teamă s-a trezit, însă după ce şi-a revenit, a rămas înfricoşat. Mai târziu, şi-a făcut semnul crucii şi a zis în sine: „Îţi mulţumesc visule, că mi-ai arătat aceste lucruri înfricoşătoare doar în închipuirea mea şi nu le-am văzut în realitate". Dar, din păcate, a rămas nepocăit şi neîndreptat.

După o perioadă de timp s-a îmbolnăvit grav şi a început să ceară ajutor de la Dumnezeu. Atunci a văzut din nou, de data aceasta nu în somn, ci în extaz, că se găsea în faţa unui tribunal solemn. Pe tron stătea un Împărat înfricoşător, îmbrăcat în veşmânt regesc şi arhieresc. În dreapta şi în stânga tronului stăteau bărbaţi evlavioşi şi cuvioşi, iar el era mai jos, în faţa lor. În dreapta Împăratului se aflau câţiva supuşi, care erau frumoşi şi tineri. În stânga era un altul, mai smerit şi mai primitor. În spatele Împăratului se observa o groapă întunecată şi foarte adâncă, pe care numai privind-o îţi provoca frică nestăpânită şi durere mare. Şi în vreme ce Ioan stătea acolo, plin de frică şi spaimă, Împăratul îi zice:

- Tinere, ştii cine sunt Eu?

Ioan a răspuns:

- Ştiu, Stăpâne, că eşti Fiul lui Dumnezeu şi Dumnezeu întrupat, după cum spun Sfintele noastre Scripturi.

Atunci Împăratul a zis către el:

- Aşadar, dacă mă cunoşti, după cum spui, din Scripturi, şi îi cunoşti şi pe cei ce stau împreună cu mine, cum de ai uitat acel mesaj pe care ţi l-a trimis cu ani în urmă împăratul Constantin?

Ioan a răspuns zicând:

- Am înţeles foarte bine acel mesaj, Stăpâne, şi sunt încă cuprins de frica pe care mi-a provocat-o.

Şi Împăratul a spus:

- Dacă porţi încă în suflet rămăşiţele acelei frici, de ce stăruieşti în săvârşirea faptelor rele? Să pricepi bine că Cel care te-a supus acelei încercări nu a fost Constantin, ci Eu.

După ce a văzut toate acestea, i s-a părut că Împăratul, ca un semn, le-a poruncit celor ce se aflau în jurul Lui să-l arunce pe Ioan în groapa din spatele tronului. Şi în timp ce slujitorii îl împingeau fără milă în groapă, acela a chemat ajutorul Maicii Domnului. Şi cu adevărat i s-a părut că a văzut-o pe Născătoarea de Dumnezeu acolo, aproape de el şi L-a auzit pe Împărat zicând: „Datorită rugăciunilor Maicii Mele, lăsaţi-l să plece!".

Aici s-a terminat vedenia pe care a avut-o Ioan. Acesta s-a cutremurat şi după ce şi-a revenit s-a dus la un monah evlavios şi i-a istorisit vedenia. Iar monahul i-a spus:

- Slăveşte-L pe Dumnezeu că te-a învrednicit să primeşti o asemenea învăţătură. Şi trezeşte-te, dragul meu, ca să nu păţeşti şi tu la fel ca cel despre care vreau să-ţi povestesc acum.

O vedenie asemănătoare cu a ta a fost văzută şi de un alt om. Aşadar acest om a văzut în vedenie cum îl duceau legat şi îmbrâncindu-l pentru a-l arunca într-o groapă înfricoşătoare pe un cunoscut de-al lui care se numea Iorgos şi care era primul peste comisiile şi judecătoriile împărăteşti. Însă din jur, un om care avea îndrăzneală către împărat, i-a oprit pe cei care îl duceau la groapă şi i-a rugat să-l lase liber, şi Iorgos le-a promis cu garanţie că în 20 de zile se va îndrepta. După ce Iorgos a fost astfel eliberat pe garanţie, acel om şi-a revenit din vedenie şi întrucât era prieten cu cel din vedenie şi a înţeles bine semnificaţia acesteia, a alergat să-i facă cunoscute

cele pe care le-a văzut. Însă Iorgos, când a auzit acestea, nu le-a dat nici o atenţie. Astfel a rămas neîndreptat nefericitul, şi după 20 de zile a fost smuls din această viaţă şi s-a dus să-şi plătească datoria pe care a promis-o.

Această întâmplare i-a povestit-o acel monah lui Ioan. Iar el, când a auzit acestea şi având încă vii în minte acele înspăimântătoare lucruri ce le-a văzut în vedenie, şi-a mărturisit fără ruşine toate păcatele. Şi-a schimbat viaţa în bine, trăind ani îndelungaţi după voia lui Dumnezeu. Şi astfel, când a murit, a plecat în locuinţa cerească.

Rugăciune către Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu a Sfântului Dimitrie al Rostovului

Prea Sfântă Născătoare de Dumnezeu, apără-mă şi păzeşte-mă pe mine, robul tău, de toată răutatea sufletului şi a trupului şi de tot vrăjmaşul văzut şi nevăzut.

Prea Sfântă Fecioară, ocroteşte-mă la adăpostul tău; căci în preacuratele tale mâini încredinţez sufletul meu. Fii ajutor şi adăpost sufletului meu în ziua înfricoşătoare a Judecăţii şi mijloceşte pentru mine, nevrednicul, ca să intru curat şi neprihănit în lăcaşurile Raiului.

Nu mă izgoni, Stăpână, pe mine, robul tău, ci ajută-mă şi dă-mi folosul cererilor mele.

Scapă-mă de toate primejdiile, uneltirile, nevoile şi bolile, şi dăruieşte-mi pocăinţa cea de pe urmă. Ca să mă

mântuiesc prin mijlocirea şi ajutorul tău, să mă păzesc în viaţa aceasta de vrăjmaşii văzuţi şi nevăzuţi, umblând după voia iubitului tău Fiu şi Dumnezeului nostru, şi în ziua Judecăţii să mă izbăvesc de iadul cel veşnic şi înfricoşător. Mă închin, îţi mulţumesc şi slăvesc preasfânt numele tău, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

PĂRINTELE IOSIF ISIHASTUL, 1959

Dumnezeu mi-a arătat răutatea Satanei

Să nu te miri, fiul meu. Aşa este monahul. Viaţa monahului este martiraj continuu. Prea dulcele Iisus, prin mijlocirea chinurilor se face cunoscut. Şi când Îl vei chema, îţi va ridica chinurile. Iubirea Lui se află prin suferinţe. Ţi se arată puţină miere, iar pe dedesubt e ascunsă mulţime de amărăciune. Mai întâi vine mierea harului şi apoi urmează amărăciunea ispitelor.

Când voieşte să-ţi trimită chinurile, îţi dă de veste şi îţi trimite sol bucuria. Şi apoi îţi zice: „Fii pregătit! Aşteaptă cu băgare de seamă, căci vrăjmaşul te va ataca şi te va lovi!". Şi aşa începe bătălia şi lupta cea mare.

Fii cu luare-aminte, să nu te înfricoşezi. Să nu te miri când „vor trage cu tunurile", ci să stai cu bărbăţie, ca un ostaş al lui Hristos, ca un sportiv încercat, ca un războinic viteaz. Odihna va fi dincolo. Aici e locul de pribegie, dincolo este patria noastră adevărată.

Nu ţi-am spus şi altădată? Opt ani întregi m-am luptat înfricoşător cu diavolii. În fiecare noapte bătălii sălbatice, iar ziua, cugetări şi patimi. Veneau cu săbii, cazmale, topoare şi lopeţi. Ce-am mai păţit!

„- Săriţi toţi pe el!“

- Ajută-mă, Maica Domnului meu! strigam eu; şi îl înşfăcam pe unul; şi îl loveam pe altul; îi băteam de mă dureau mâinile.

Şi s-a întâmplat să vină să ne vadă un cunoscut de-al nostru din lume. Şi noaptea l-am găzduit să doarmă în mica mea chilie. Şi au venit diavolii, după cum se obişnuiseră cu mine şi l-au luat la bătaie şi el a început să ţipe! S-a speriat, omul, era gata să-şi iasă din minţi. Am alergat iute.

- Ce-ai păţit? l-am întrebat.

- Diavolii, mi-a zis, erau gata să mă sugrume! M-au omorât în bătaie!

- Nu-ţi fie teamă, i-am spus, la mine au venit, dar în seara asta, din greşeală, te-au bătut pe tine. Dar nu te nelinişti! I-am zis şi alte vorbe încurajatoare, ca să-l liniştesc. Dar n-a fost cu putinţă. Nu a mai putut rămâne în acel loc de chin. Se uita cu groază în dreapta şi-n stânga şi m-a rugat să-l las să plece. La miezul nopţii l-am condus la Sfânta Ana şi m-am întors.

Era în ziua de Sfântul Vasile.

Aşadar după aceşti opt ani, din pricina bătăii primite pentru războirea trupului, a postului pe care îl ţineam, a privegherilor şi celorlalte nevoinţe am obosit tare mult. Şi m-am îmbolnăvit. Şi m-am descurajat, zicând că nu e nici o nădejde să înving diavolii şi patimile.

Şi într-o noapte, cum stăteam pe scaun, s-a deschis uşa. Eu eram aplecat şi făceam rugăciunea minţii şi nu m-am uitat. Am crezut că a deschis-o părintele Arsenie. Apoi am simţit pe dedesubt o mână care mă atingea, dându-mi plăcere. Privesc şi-l văd pe diavolul spurcat al preacurviei. M-am

aruncat asupra lui ca un câine şi l-am înşfăcat. Când l-am atins, i-am simţit părul care era ca de porc, apoi s-a făcut nevăzut. Toată încăperea s-a umplut de duhoare. Şi din clipa aceea a plecat împreună cu el şi războirea trupului. Şi m-am făcut ca un prunc, eliberându-mă de patimi.

Într-o seară Dumnezeu mi-a arătat răutatea satanei.

Mă aflam într-un loc frumos şi înalt, jos era o piaţă mare şi alături se găsea marea. Şi diavolii întinseseră mii de curse. Şi treceau pe acolo monahii; şi călcând în capcane, pe unul îl prindea de cap, pe altul de picior, pe altul de mână, de haine, pe fiecare de unde putea. Balaurul din adâncuri îşi scosese capul afară din mare şi vărsând flăcări pe gură, pe ochi şi pe nări se bucura şi râdea de căderea monahilor. Eu, când l-am văzut, l-am mustrat.

- O, balaure întunecat! i-am zis. De aceea ne înşeli şi ne întinzi curse!

Şi mi-am revenit, având totodată bucurie şi tristeţe. Bucurie, pentru că am văzut cursele diavolului. Tristeţe, pentru căderile noastre şi primejdia care ne ameninţă.

De atunci m-am rugat fierbinte şi liniştit. Dar acesta nu s-a oprit. De aceea îţi scriu acestea, ca să aveţi răbdare, tu şi ceilalţi fraţi.

E luptă mare în viaţa aceasta, dacă vrei să câştigi; nu e de glumit! Te războieşti cu duhurile necurate, care nu ne aruncă dulciuri şi prăjituri, ci gloanţe ascuţite care omoară sufletul, nu trupul.

Dar nu te întrista. Nu-ţi fie teamă. Ai un ajutor. Eu te voi sprijini. Te-am văzut cu adevărat ieri în somnul meu, urcam împreună către Hristos. Aşadar ridică-te şi vino în urma mea.

Să fii cu luare-aminte, căci ai văzut cursele viclenilor; și vai de cel ce va cădea în ele. Nu va putea scăpa ușor din ghearele lor.

Desigur, diavolul nu poate - oricât ar vrea el - să ne arunce singur în iad, dacă noi nu conlucrăm în răutatea lui. Și iarăși, nici Dumnezeu nu vrea să ne mântuiască dacă noi nu ne facem împreună lucrători harului Său pentru mântuirea noastră. Dumnezeu ajută mereu dar vrea ca și noi să lucrăm, să facem tot ce putem.

Niciodată să nu zici că nu ai sporit și că de ce nu ai sporit și altele asemenea. Căci sporirea nu stă doar în puterea omului, chiar dacă el vrea și se ostenește mult pentru asta. Puterea lui Dumnezeu, harul Său binecuvântat, acesta le face pe toate, acesta îl ridică pe cel căzut, acesta îl îndreaptă pe cel ce a greșit.

Pe Acesta, pe Dumnezeul și Mântuitorul nostru, să-L rugăm și noi din toată inima să vină; să-l ridice pe paralizat, să-l învie pe Lazăr cel mort de patru zile, să le dea ochi celor orbi, să-i hrănească pe cei flămânzi.

(Din cartea
„*Împărtășirea experienței monahale*", p. 145-150,
Editura Sfintei Mănăstiri Filotheu,
Sfântul Munte Athos)

CUVIOSUL FILOTHEI ZERVAKOS

Despre aducerea-aminte de moarte și ieșirea sufletului

...Vremea de pe urmă a vieții mele pământești s-a apropiat, a sosit „care este omul care să trăiască și să nu vadă moartea" E o datorie de care nu putem scăpa și a venit timpul să o plătesc, „precum este rânduit oamenilor odată să moară, iar după aceea Judecata" (Evrei 9, 27).

Preabunul Dumnezeu, pentru a mă deștepta din somnul nepăsării și ca să mă pregătesc de ieșire, nu a încetat să mă prevestească de ani de zile, zicându-mi: „Scoală-te din somnul nepurtării de grijă, sfârșitul se apropie și te vei tulbura, trezește-te. Mirele vine în miezul nopții și fericită sluga pe care o va afla priveghind, iar nevrednică iarăși pe care o va afla trândăvindu-se: vezi cu somnul să nu te îngreuiezi și afară de împărăție să te încui".

Iarna trecută, într-o noapte, în vreme ce dormeam, am simțit că sufletul meu se desparte de trup. Am simțit că ceva se desprinde cu forță și durere din toate membrele trupului, din cap, din mâini, din picioare, din piept, precum zice troparul la slujba înmormântării:

„Cum se desparte degrabă sufletul de trup şi legătura ce părea firească a armoniei şi a înţelegerii prin voia dumnezeiască se desface...".

Aflându-mă în această stare, am văzut că sufletul s-a despărţit de trup şi s-a depărtat 2-3 metri. Sufletul era netrupesc, imaterial, fără formă, dar era fiinţă, simţea şi vedea fără să aibă ochi ca trupul şi se uita la trup, care rămăsese mort, fără simţiri, fără mişcare, murdar şi rece. Sufletul era uşor şi subţire ca o răsuflare. A privit trupul pentru câteva minute, şi ca şi când ar fi primit poruncă, a intrat iar în el şi a început să simtă greutatea trupului, nevoile, patimile, slăbiciunile şi bolile acestuia şi, astfel, s-a întristat şi s-a dezgustat, dar după puţin timp iar s-a despărţit pentru o vreme, şi iarăşi a intrat. A vrut să se desprindă şi a treia oară, căci nu voia să aibă ca tovarăş trupul şi, pe când începuse să iasă şi dorea cu râvnă să se despartă pentru totdeauna şi să se elibereze de trupul împătimit şi slab, în clipele acelea de agonie mi-am venit în fine şi m-am minunat. Ce taină înfricoşătoare este aceasta!!! Cum se desparte sufletul de trup şi apoi îl vede pe acesta mort şi fără simţiri?

Înfricoşătoare este taina morţii! Dar şi mai înfricoşătoare e vremea cercetării şi hotărârea neschimbată: „Veniţi binecuvântaţii... sau duceţi-vă, blestemaţilor!!!". Fie-Ţi milă, Doamne, fie-Ţi milă şi nu ne izgoni pe noi de la Faţa ta, şi învredniceşte-ne pe noi să stăm de-a dreapta Ta şi să ne bucurăm de viaţa cea veşnică şi de Împărăţia Ta. Amin. Amin. Amin.

„Acest bilet este al tău"
(Fragmente de epistolă)

... Ultima mea rugăciune a fost în seara zilei de 29 iunie 1975. După citirea rugăciunii de seară L-am rugat pe Dumnezeu să ierte păcatele mele cele multe şi păcatele fiilor mei duhovniceşti, ale fraţilor şi ale tuturor oamenilor. L-am rugat, de asemenea, dacă voieşte, să mă ia de pe pământ, ca să nu mă înece puhoiul nestăvilit al păcatelor, care se aruncă nu numai asupra păcătoşilor, ci şi asupra celor aleşi. M-am rugat cerând să mă ia pe mine cel bolnav şi puţin credincios din lumea aceasta plină de păcate, ca să nu mai văd mândria, lipsa de evlavie şi păcatele oamenilor nemulţumitori. Apoi am adormit.

Pe la miezul nopţii, în vreme ce dormeam în mica mea chilie, am văzut în vis un tânăr pe care nu-l cunoşteam şi care avea în mâini bilete şi le împărţea acelora care plecau în călătorie spre patria cerească. A lăsat biletele pe măsuţa din chilia mea şi le-a învelit cu un acoperământ. Apoi luând un bilet, mi l-a oferit spunând cu voce poruncitoare: „Acest bilet este al tău" şi după ce a luat biletele celelalte, a plecat.

Acel binecuvântat om sau Înger - nu ştiu ce era, eu om am văzut - nu a scris pe bilet nici anul, nici luna, nici ziua, nici ora plecării corabiei cereşti care transportă sufletele oamenilor din locurile lor pământeşti spre patria veşnică şi cerească. Biletul mi-a fost oferit fără să mi se arate data plecării. Poate că azi, ori mâine, ori poimâine, nu se ştie când...

Pentru că în curând voi pleca în lunga călătorie spre ceruri, m-am gândit să vă trimit urările, binecuvântarea și ultima mea povață. Auziți, fiii mei duhovnicești, povața mea părintească:

Fiți cu luare-aminte să nu aveți mintea voastră la lucrurile pământești, stricăcioase și deșarte ale acestei lumi, ci mintea voastră să fie în patria de sus, în Ierusalimul ceresc și să vedeți cu ochii sufletului strălucirile sfinților, proorocilor, apostolilor, mucenicilor, cuvioșilor și drepților. Să o vedeți pe Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu, Împărăteasa cerului și a pământului și a îngerilor. Să-L vedeți pe Dumnezeul nostru și să-I cereți să vă dea Împărăția și dreptatea Lui și toate celelalte se vor adăuga vouă. Dorința voastră să fie pururea Împărăția lui Dumnezeu și atunci o veți moșteni pe aceasta. Iubiți-L pe Dumnezeu cu tot sufletul și inima voastră pentru ca și Acela să vă apere de toate relele, cum zice David: „Apără Dumnezeu pre toți cei ce-L iubesc pre El, iar pe păcătoși îi va pierde".

Dacă voi afla mângâiere de la Domnul, Îl voi ruga să veniți și voi ca să fim cu toții laolaltă, împreună cu Dumnezeu, ca să-I cântăm, să-L binecuvântăm, să ne închinăm și să-I mulțumim, întru bucurie, veselie și fericire în vecii vecilor. Amin.

Cu dragoste părintească și binecuvântări fierbinți,

Părintele vostru duhovnicesc,

Arhim. Filothei

Adevăruri care ne interesează

Capul nostru, Hristos, se află de la Înălțarea Lui, în ceruri, de-a dreapta lui Dumnezeu. Cât trebuie să ne bucurăm noi, care suntem mădularele Lui!

Pământul, prin Înălțarea Domnului, a devenit parte de cer și tron al lui Dumnezeu, patria noastră; și tu acum de ce nu vrei să-l ierți pe fratele tău, să-l miluiești pe aproapele tău? Ai văzut ce ne așteaptă în viața cealaltă. Să ne pregătim pentru a merge acolo.

Apostolii L-au pierdut din ochi pe Hristos (în vremea Înălțării) și în inima lor a venit Sfântul Duh. Au pierdut comoara neprețuită din ochii lor și comoara neprețuită a venit în sufletul lor. Atunci noi cum vrem să dobândim Duhul Sfânt fără să pierdem nimic?

Pocăința nu vine în timpul chefurilor, cinelor bogate și a trăirilor teatrale. Este o realitate serioasă, aspră și plină de lacrimi.

Harul Domnului este suficient pentru a-ți umple inima, la ce-ți trebuie petrecerile? Adevărul creștin este un dar serios și dumnezeiesc, nu petreceri și dansuri!

Cu cât mai multe daruri facem celorlalți, cu atât mai mult aducem către noi darurile dumnezeiești. Cu cât dăruim mai mult, cu atât ne va dărui și Dumnezeu nouă. Atât de fericiți vom fi! Dumnezeu ne-a dat atâta lumină! Ce mare greutate e să luminăm și noi pe cineva? Dumnezeu ne-a ajutat să-L cunoaștem. Ce e atât de greu pentru noi să dăm o povață, un ajutor fratelui nostru?

(Arhim. Ioil Giannakopoulos)

Atunci fratele său care murise i-a răspuns:

- Chinurile iadului sunt de mii de ori mai înfricoşătoare decât este scris. Toate limbile lumii la un loc nu pot să povestească aceste suferinţe.

Monahul l-a întrebat din nou:

- N-aş putea şi eu încerca puţin din ele ca să cred cele ce-mi spui?

Fratele său i-a zis:

- Prin ce simţ vrei să faci această încercare?

Şi monahul i-a spus:

- Eu sunt foarte mic la suflet şi mi-e teamă ca nu cumva să mor dacă văd cu ochii mei sau dacă ating cu mâinile, ci mai bine să miros puţin cum este acolo.

Atunci fratele său mort şi-a scuturat puţin veşmântul şi a ieşit o asemenea duhoare, încât monahii din acea mănăstire nu au putut-o suferi şi fugeau în dreapta şi-n stânga ca smintiţii. Şi, din această cauză, au plecat din acele ţinuturi şi au construit mănăstire în alt loc".

Învăţătură de folos după moarte

Isihastul român contemporan Paisie Olarul (1897 - 1990) a adormit întru sfinţenie la 10 octombrie 1990.

Cimitirul Mănăstirii Sihăstria a devenit de atunci un spaţiu şi mai sfânt, loc de închinăciune, rugăciune şi întărire duhovnicească pentru fiii săi duhovniceşti, care au rămas fără păstor. La 40 de zile de la moartea lui, după ce a fost împlinită toată rânduiala cuvenită, unul dintre ucenicii săi se

ruga într-o noapte, singur, în chilia părintelui. De oboseală, a adormit puţin în genunchi şi l-a văzut pe părinte îmbrăcat cu rasă, schimă şi epitrahil, stând la capătul patului - unde suferise şase ani - cu crucea în mână şi plângând. Ucenicul, întristat, a sărutat crucea şi mâna părintelui şi l-a întrebat: „De ce plângi, părinte? Te doare ceva?". Şi acela i-a răspuns: „Nu, dragul meu, dar pentru că voi nu plângeţi, plâng eu în locul vostru, căci e foarte greu să ajungă cineva în Rai! O, câtă trebuinţă şi câtă frică are sufletul atunci! Şi dacă tu nu plângi pentru tine aici, cine va plânge după moartea ta? Pentru că plânge doar acela pe care îl doare inima şi care are conştiinţa curată. Vedeţi cum trece vremea? Vai şi amar dacă veţi petrece timpul vostru fără folos, deoarece nu vă veţi reîntâlni cu el. Ce puteţi face astăzi, faceţi, şi nu amânaţi pentru mâine, căci nu ştim dacă mai trăim până atunci. Pentru că dacă poţi şi nu faci, vei avea mare păcat, şi de la faţa lui Dumnezeu nu poţi ascunde nimic. Când înfăptuieşti ceva, scopul pentru care ai făcut acel lucru va fi cercetat. Vreţi să vă faceţi plăcuţi oamenilor sau lui Dumnezeu? Fiţi cu luare-aminte, căci Raiul este foarte scump şi e foarte greu să ajungă cineva acolo. Îngrijiţi-vă de sufletele voastre, întrucât mare răspundere are fiecare pentru sufletul lui. Căci nu ne ajută anii trăiţi, ci faptele săvârşite, dragii mei".

Apoi ucenicul i-a zis: „Părinte, staţi să mâncaţi ceva, căci e ora trei după-amiază...". Şi aşa s-au despărţit; părintele Paisie a plecat şi ucenicul a plâns mult pentru plânsetul părintelui. „E ca şi când l-aş vedea în continuu în faţa ochilor mei - zice ucenicul - cum plânge şi cum îmi spune aceste cuvinte". Iată cum ne învaţă să ne pocăim părinţii noştri duhovniceşti, chiar şi după moartea lor.

Nu e nevoie de comentarii, ci de luptă duhovnicească și pocăință adevărată.

(Din cartea „*Părintele Paisie Olarul*“, p. 153)

CUVIOSUL FOTIE KONTOGLOS

Marele rămășag dintre credincioși și necredincioși

În lunea din Săptămâna luminată, târziu, după miezul nopții, înainte de a mă culca, am ieșit în grădinița pe care o avem în spatele casei și am stat puțin, privind cerul înstelat, ca și când îl vedeam pentru prima oară. Mi se părea foarte adânc și parcă de sus s-ar fi auzit o cântare îndepărtată. Glasul meu a rostit așa: „Slăviți-L pe Domnul Dumnezeul nostru și închinați-vă la așternutul picioarelor Sale“. Un cuvios părinte mi-a spus odată că în orele acestea, cerurile sunt deschise. Aerul era înmiresmat de flori și ierburi. „Cerul și pământul e plin de slava Domnului“.

Aș fi stat acolo singur până în zori. Ca și când n-aș fi avut trup sau vreo legătură cu pământul. Dar m-am gândit ca nu cumva să se trezească vreunul din casă și să se neliniștească pentru că lipseam. De aceea, am intrat și m-am întins în pat.

Nu mă luase bine somnul, nu știu dacă eram treaz sau dormeam, și văd în fața mea un om cu privirea ciudată. Era foarte palid, ca un mort, dar ochii îi erau deschiși și mă privea înfricoșat. Fața sa era ca o mască, ca a unei mumii; cu pielea lucioasă, de culoare galben-întunecat și lipită de capul mort,

gemetele lui, care s-au stins şi ele încet-încet. M-a luat puţin somnul, dar la un moment-dat am simţit că mă atinge o mână rece. Am deschis ochii şi l-am văzut din nou în faţa mea. De data aceasta era şi mai înfiorător, şi mai mic de statură. Devenise ca un copil de faşă, cu cap mare şi bătrân, pe care îl mişca încolo şi încoace.

A deschis gura şi mi-a spus: „Peste puţin timp se va lumina de ziuă şi vor veni să mă ia cei care m-au trimis!". L-am întrebat: „Cine te-a trimis?". Mi-a răspuns cu nişte cuvinte încurcate şi nu am înţeles nimic. Mai târziu a zis: „Acolo unde mă aflu sunt şi mulţi alţii dintre cei care te batjocoreau pentru credinţa ta şi care acum au înţeles că zeflemelile lor nu trec mai departe de mormânt. Sunt şi unii cărora le-ai făcut bine, dar ei te-au vorbit de rău. Şi cu cât îi iertai mai mult, cu atât ei deveneau mai răi. Pentru că omul viclean în loc să se bucure de bunătatea altcuiva, se amărăşte, deoarece îl face să se simtă învins.

Aceştia se află într-o stare mai rea decât a mea şi nu pot ieşi din închisoarea lor întunecată pentru a veni să te găsească, precum am făcut eu. Sunt foarte aspru chinuiţi, căci sunt bătuţi cu biciul dragostei lui Dumnezeu, cum a zis un sfânt.

Cât de diferită este lumea faţă de cum o vedeam noi! Este inversă faţă de cum ne-o închipuiam noi, cei inteligenţi. Acum pricepem că inteligenţa noastră este o prostie, discuţiile noastre, pălăvrăgeli viclene, şi bucuriile noastre, minciună şi înşelăciune.

Voi, cei care Îl aveţi pe Hristos în inimă, şi pentru care cuvântul Lui este Adevărul, singurul Adevăr, voi aţi câştigat Marele Rămăşag făcut între credincioşi şi necredincioşi, acest rămăşag pe care eu, nevrednicul, l-am pierdut şi tremur şi oftez

şi nu-mi găsesc liniştea. Cu adevărat în iad nu mai există pocăinţă. Vai de cei care trăiesc cum am trăit noi când am fost pe pământ. Trupul ne-am îmbătat şi ne-am bătut joc de cei care credeau în Dumnezeu şi în viaţa de după moarte, şi multă lume ne aplauda. Vă numeam înţelepţi, vă batjocoream, şi cu cât primeaţi cu bunătate zeflemelile noastre, cu atât răutatea noastră sporea.

Văd şi acum cât de mult vă supără oamenii răi cu purtările lor, dar voi primiţi cu răbdare săgeţile otrăvite pe care le scot din gurile lor, numindu-vă prefăcuţi şi acuzându-vă că amăgiţi lumea. Dacă s-ar găsi, nefericiţii, în locul în care mă aflu eu acum şi de ar vedea de aici lucrurile, s-ar înspăimânta de faptele pe care le săvârşesc. Aş vrea să mă arăt lor şi să le spun să schimbe drumul pe care merg, dar nu-mi este îngăduit, aşa cum nu i-a fost îngăduit nici bogatului care s-a rugat către Patriarhul Avraam să-l trimită pe săracul Lazăr. Acesta nu a fost trimis, şi asta pentru a fi vrednici de osândă cei care păcătuiesc şi vrednici de mântuire cei ce păşesc pe calea lui Dumnezeu. „Cel ce nedreptăţeşte să nedreptăţească încă, iar cel întinat, să se întineze încă; iar dreptul să săvârşească dreptate încă, iar sfântul să se sfinţească încă".

După aceste cuvinte, a dispărut din faţa mea.

(Din cartea *„Flori tainice"*,
Editura Papadimitrios, Atena)

Rugăciune către îngerul păzitor al vieții omului

Sfinte îngere, păzitorul ticălosului meu suflet și a sărmanei mele vieți, nu mă părăsi pe mine, păcătosul, și nu te depărta de la mine din pricina necumpătării mele; nu-l lăsa pe diavolul cel viclean să pună stăpânire pe trupul meu stricăcios; îndreptează și călăuzește pașii mei pe calea mântuirii. Sfinte îngere al lui Dumnezeu, ocrotitorul și acoperitorul ticălosului meu suflet și trup, iartă-mă pentru supărările pe care ți le-am adus în toate zilele vieții mele, și pentru păcatele zilei de astăzi; acoperă-mă și în această noapte și păzește-mă de toată ispita vrăjmașului, ca să nu-L mânii pe Dumnezeu cu păcatele mele; și mijlocește pentru mine la Domnul și sădește în mine frica lui Dumnezeu și ajută-mi să mă dovedesc rob vrednic al bunătății Acestuia. Amin.

Troparul Sfinților Voievozi

Mai-marilor Voievozi ai Oștilor Cerești, rugămu-vă pe voi, noi nevrednicii, cu rugăciunile voastre să ne acoperiți pe noi cu acoperământul slavei voastre celei netrupești, păzindu-ne pe noi, cei ce cădem cu de-adinsul și strigăm!

Izbăviți-ne din nevoi ca cei ce sunteți mai mari peste cetele puterilor celor de sus.

Din canonul îngerului păzitor

Îngere al lui Dumnezeu, cel ce stai fără mijlocire înaintea Sfintei Treimi, nu înceta a te ruga pentru mine, robul tău.

Ca cel ce ai luat putere de la Dumnezeu, a păzi sufletul meu nu înceta, cu acoperământul aripilor tale acoperă-l pe el pururea.

Slavă Domnului Iisus, Celui ce te-a dat mie pe tine, mare păzitor sufletului meu și armă asupra vrăjmașilor mei, de Dumnezeu cinstite înger.

Învrednicește-mă și pe mine să dobândesc Împărăția cea de sus a lui Dumnezeu, ca împreună cu tine să cânt cântarea cea Întreit Sfântă.

PĂRINTELE EFREM FILOTHEIUL

Povețe duhovnicești purtătoare de nădejde

* Doar lucrurile lui Dumnezeu ne călăuzesc spre viața veșnică. Toate lucrurile lumii acesteia sunt deșarte; iar cel ce iubește lumea se îndepărtează de Dumnezeu... Acolo unde poruncile lui Dumnezeu sunt păzite, lucrările întunericului sunt fugărite.

* Adevărata fericire nu vine din cele dobândite pe pământ, unde toate sunt schimbătoare, ci de la Dumnezeu și din virtutea dumnezeiască.

* De vreme ce ați fost aleși să deveniți ostași ai lui Iisus și să-i războiți pe vrăjmașii Lui, Hristos vă va povățui cum să vă arătați iubirea voastră către El.

* Ochii voștri să privească în sus, spre cele veșnice și nestricăcioase, nu în jos, spre cele pământești și trecătoare.

*... Stăruiți în rugăciune. Rugăciunea le va rândui pe toate. Rămâneți statornici alături de Iisus ca să trăiți fericirea duhovnicească. O singură fericire există, cea întru Hristos. Fericirea în afara lui Hristos este fără de folos, deoarece se dobândește pe căi greșite, se sfârșește repede și ne conduce la nefericirea veșnică.

* Cei ce iubesc lumea, sunt lipsiți de dragostea lui Dumnezeu. Iubirea lumii, după Pavel, este vrăjmașă lui Dumnezeu.

* Viaţa lumească este plină de curse, păcate, patimi, risipire. Bucuriile păcătoase se termină în nefericire şi durere.

* Să nu dăm importanţă lucrurilor trecătoare, ci celor veşnice. Nu e lumea deşartă? Nu e viaţa scurtă? De ce ne preocupă deci paiele mai mult decât aurul?

* Toate vor trece în lumea aceasta deşartă. Lumea este o trecere şi fiecare păşeşte prin vremea vieţii lui spre viaţa veşnică...

* Cu cât merge cineva spre cunoaşterea lui Dumnezeu, cu atât se simte mai bine şi îi pare rău de oamenii care numesc fericire bucuriile mincinoase ale acestei lumi amăgitoare, care la urmă aduc amărăciune fără de sfârşit.

* Oamenii din zilele noastre se îngrijesc de cele din afară şi lasă inima să li se îmbolnăvească grav de egoism, mândrie şi slavă deşartă!

* Pentru curăţirea inimii trebuie multă zdrobire, rugăciune, ascultare, osteneli, lacrimi, căci dacă inima nu se va curăţi... atunci cum vom spune că faptele noastre sunt plăcute lui Dumnezeu?

* Bucuria sufletului izvorăşte din conştiinţa curată.

* Să ne aducem mereu aminte de numele lui Iisus, căci acest nume Preasfânt ne va dărui izbânda împotriva tuturor păcatelor.

*Drumul duhovnicesc a fost hărăzit de Atotputernicul Dumnezeu să fie străbătut când cu bucurie, când cu plânset, când cu iarnă, când cu vară, când cu război, când cu pace...

* Frica de Dumnezeu naşte pocăinţa curată, pocăinţa naşte plânsul, zdrobirea inimii şi lacrimile care aduc iertare, bucurie şi nădejde în adâncul sufletului.

* Cunoştinţele minţii ne îmbogăţesc cu foloase materiale şi slavă deşartă, dar totodată ne aduc şi mulţime de păcate.

* Diavolul urăşte fecioria, fiind scârbos şi răzvrătit împotriva lui Dumnezeu, de aceea aduce atâtea cugetări spurcate, ca să-l murdărească pe iubitorul neprihănirii şi să-l facă să-şi piardă strălucirea îngerească.

* Mirele Ceresc iubeşte mai mult decât orice curăţia trupului şi a sufletului omului. Neprihana aduce pronia şi pogorârea Duhului Sfânt. Diavolul alungă neprihana pentru a împiedica venirea Duhului Sfânt! De aceea suntem ispitiţi de gândurile rele, dragii mei, ca să nu devenim vase de folos ale Duhului Sfânt. Aşadar să ne nevoim pentru a dobândi, cu harul lui Dumnezeu, curăţia sufletului şi a trupului... Din curăţia inimii izvorăşte iubirea desăvârşită.

* Omul este chemat să înceapă lupta şi nevoinţa duhovnicească, având ca aliat pe Dumnezeu şi ca ajutor pe părintele duhovnic; iar vrăjmaşul se va împotrivi cu putere ca să-l înfricoşeze pe nevoitor.

* Fiecare om se va afla singur cu desăvârşire în ceasul înfricoşător al morţii, iar lucrările smereniei vor fi adevăratul său ajutor.

* După trecerea vieţii noastre de la fiecare din noi se va cere socoteală exactă despre cum şi unde şi-a cheltuit timpul şi vai de cei care l-au împrăştiat pe chefuri păcătoase şi ucigătoare de suflet... Să nu-l cheltuim pe lucrări ale întunericului şi ale lumii!

* Viaţa noastră atârnă de un fir de aţă; la fiecare pas suntem judecaţi pentru ceea ce facem. Câţi au rămas treji şi nu au adormit? Şi câţi au căzut în adormire şi nu s-au trezit?

* Multe vise avem... şi deodată vine moartea şi le zădărniceşte pe toate... Atenţie! Să nu plecăm din viaţa aceasta trecătoare cu conştiinţa vinovată şi cu sufletul pătat.

* Viaţa noastră de acum se aseamănă cu visul şi aburul, pe când cealaltă, viaţa veşnică, este nesfârşită. Să fim cu luare-aminte deci, la teatrul numit lume.

* Să ne aducem mereu aminte, dragii mei, de moarte şi de judecata lui Dumnezeu, pentru ca frica de Dumnezeu să sporească şi să plângem pentru păcatele noastre, căci lacrimile mângâie sufletul celui ce plânge.

* Toate lucrurile pământeşti trec ca un vis şi nimic din lumea aceasta nu este statornic şi nestricăcios! Aşadar de ce să iubim ce-i provizoriu şi trecător în loc de ce-i veşnic şi mereu prezent!

* Moartea ne ameninţă în fiecare clipă cu trecerea în cealaltă lume. Deci ce ne rămâne nouă de făcut? Ce altceva decât să ne pregătim a da un răspuns bun la Judecata lui Dumnezeu?...

* Să ne aducem aminte de suferinţa din ceasul înfricoşător al morţii şi de înfricoşătoarea judecată; fiindcă în ceasul înfricoşător al morţii, nimeni nu ne va ajuta, nici tată, nici mamă, nici soră, nici rudă, nici prieten, ci doar lucrările bune ce le-am făcut pentru Dumnezeu şi pentru sufletul nostru.

* Să privim doar spre Iisus şi să ne îngrijim ca doar pe Acesta să-L mulţumim şi să-L bucurăm, căci de către El vom fi judecaţi.

* Să ne aducem aminte de moarte, căci toate se sfârşesc în lumea aceasta şi ferice de cel care a studiat ştiinţele lucrurilor cereşti...

* În ceasul greu şi sfâşietor al morţii nimeni nu-l mai poate ajuta pe om, în afară de lucrările lui. Cu adevărat nimeni, fără doar Dumnezeu. Dacă facem lucrări plăcute lui Dumnezeu, vom avea ajutor puternic şi sprijinitor în clipa despărţirii sufletului de trup! Ce lupte va avea de dat sufletul despărţit de trup? Avem vămile cereşti care împiedică sufletele să se înalţe, arătându-le faptele pe care le-au săvârşit cât au trăit pe pământ.

* Avva Agathon plângea în ceasul morţii şi călugării îi ziceau: „Şi tu plângi, Avva?" „Credeţi-mă, fiilor, că eu mi-am dat toată silinţa să-I plac lui Dumnezeu; nu ştiu însă dacă lucrările mele au fost plăcute în faţa Acestuia!".

* Plângea şi mai marele între asceţi, Sfântul Antonie. „Şi tu plângi Avva?" „Credeţi-mă, fiilor, de când am devenit monah frica morţii nu s-a îndepărtat de mine".

* Sfinţii Părinţi au suferit multe ispite istovitoare. Dar şi-au păstrat cu tărie răbdarea şi silinţa, şi după aceea i-a vizitat harul, pe măsura răbdării avute mai înainte.

*Să aveţi credinţă neclintită în Dumnezeu şi rugăciunile lor vă vor acoperi în chip minunat.

* Să fugiţi de păcat ca de foc şi ca de şerpii otrăvitori şi să vă refugiaţi prin rugăciune la Iisus Hristos şi El vă va scăpa în chip minunat. Să vă feriţi ca de foc de privirea sau discuţia cu tineri sau tinere. Doar aşa veţi învinge răutatea trupului.

* Să pricepem scurtimea vieţii noastre şi să lucrăm cele ale lui Dumnezeu, cu dragoste şi bunăvoire. Să nu faceţi nimic spre fală, ci pe toate să le faceţi cu smerenie.

* Mândria alungă harul lui Dumnezeu. Triumful duhovnicesc se dobândeşte cu smerenie, cu bunăvoinţă şi mai mult decât toate, cu lepădarea de cele lumeşti.

* Nici o bucurie lumească nu rămâne neuitată. Numai

bucuria care provine de la Dumnezeu este adevărată și sinceră. Cinstiri și bani, toate sunt false. Pe toate acestea moartea le așează la locul potrivit lor.

* Tatăl Ceresc ne dă suferințe nu pentru a ajunge la deznădejde, ci pentru a ne pocăi și îndrepta.

* Durerea curățește sufletul, îl face smerit, îndurerat, bun, și astfel se pregătește terenul pentru vizita dumnezeiască.

* Toate necazurile ne sunt trimise de bună seamă pentru vindecarea sufletului nostru bolnav.

* Hristos îl mântuiește prin mila Sa pe om, ostenelile arată dorința omului de a se mântui.

* Prin răbdarea pătimirii facem voia lui Dumnezeu. Cel ce rabdă ispita de orice fel, își picură un leac în sufletul său.

* Cine s-a pocăit și nu a fost mântuit? Cine și-a mărturisit păcatele și nu a fost iertat? Cine a căzut și, cerând ajutor, nu a fost ridicat? Cine a plâns și nu a fost mângâiat de Dumnezeu?

* Să ne sprijinim întotdeauna povara noastră pe umerii Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu și vom găsi neîndoielnic mângâiere pentru durerea și suferințele noastre.

* ... Dumnezeu este vădit în școala creației Lui... este pretutindeni prezent și pe toate le împlinește. Prin iconomia Lui negrăită sprijină, poartă de grijă, cârmuiește și cunoaște toate câte sunt. Tot ce a creat se găsește în existența Lui, în mâinile Lui, în mintea Lui...

* Dumnezeu vrea să-l vadă pe om doritor de bunătate și silință (străduință cinstită), pe măsura puterilor lui, și când va dobândi acestea cu smerenie, atunci Acela se va ocupa de isprăvirea lucrării bune...

* ... Toate sunt rânduite cu iconomie de Pronia

Preabunului nostru Dumnezeu, pentru a ne învăța smerenia și pentru a ne încredința cât de mici suntem. Inima noastră trebuie să înlăture toată substanța ei egoistă pentru a ne învrednici de această smerenie sfințită... Îngrădește-te cu autocunoașterea mântuitoare a micimii noastre infinite.

* Îndată după plecarea harului lui Dumnezeu, sufletul omului se descurajează și frica de cele viitoare îl înconjoară... Zadarnică este orice străduință omenească fără harul lui Dumnezeu...

* În lumea aceasta nimeni nu-și are locul definitiv. Lumea duhovnicească ne așteaptă pe toți. Trecători suntem pe pământ... Iar înainte ca Dumnezeu să ne ia din lumea aceasta stricăcioasă, să-L rugăm să ne așeze alături de El, pentru ca urcarea sufletului nostru să nu fie îngreuiată de diavolii cei răi de la vămi...

* ... Dumnezeu nu poate fi văzut fără curăție, nu Se arată... cine nu are inima curată nu-L vede pe Dumnezeu. Dumnezeu este iubire, prin urmare cel care nu are iubire adevărată, duhovnicească, pură, nu-L poate cunoaște pe Dumnezeu.

* Cumpătarea, postul, privegherea, lepădarea de cele lumești și celelalte fapte bune sunt căile pe care putem ajunge la curăția inimii...

* Pe drumul creștinesc merg împreună dulceața harului și amărăciunea patimilor...

* ... Plâng pentru că sunt cel mai mare păcătos din lume și jelesc pentru că nu sunt sigur de mântuirea mea... Doar mila lui Dumnezeu mă izbăvește de răutățile mele... M-am îmbogățit cunoscând micimea mea infinită. Tot ce am în mine

sunt daruri ale lui Dumnezeu. Cu ce să mă laud eu? Dacă-mi va da Dumnezeu vreo harismă voi avea ceva, altfel o să rămân cu zdrenţele amăgirii.

* Mă simt păcătos şi întinat. Cunoaşterea adevărată a micimii mele cât de mult mă ajută să-L văd pe Dumnezeu!... O, lumină dumnezeiască şi izvorâtoare de bucurie, luminează întunericul meu!

* Dumnezeu este mai sus de orice vedere şi de orice cunoaştere; este mai sus de orice creatură...

* Vă doriţi să vă topiţi ca ceara în slăvirea lui Iisus Hristos şi ca tămâia înmiresmată să fie primite lucrările voastre.

* ... Dumnezeu este nevăzut în fiinţa Lui, însă îngăduie unele revelaţii... Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, ce dulce este tovărăşia Ta!... Infinită este fiinţa şi inima Ta şi ochiul Tău neadormit. Această inimă mă iubeşte, iar ochiul de cer albastru mă veghează!

* ... Iubirea dumnezeiască infinită s-a întrupat în chip de om ca să-l mântuiască pe omul ticălos şi necuvios.

* O, cât de mult simt nesfârşita iertare a lui Dumnezeu! Şi cât de multă odihnă îmi găsesc! Văd cât de uşor este iertat păcătosul când se pocăieşte cu lacrimi şi cu inima zdrobită.

* Am cunoscut prin simţire cum Dumnezeu din nimic le-a făcut pe toate. Am văzut măreţia Lui şi m-am cutremurat. Ce lucru grozav este Dumnezeu şi ce smerenie desăvârşită să pătimească pe Cruce. „Mare eşti, Doamne, şi minunate sunt lucrurile tale şi nici un cuvânt nu este de ajuns spre lauda minunilor Tale".

* ... Dumnezeul meu este Sfânt, Sfânt, Sfânt, Puternic şi

Nemuritor. Este dulceaţă, bucurie, frumuseţe dumnezeiască, lumină suprafirească şi strălucitoare. Dar ce nu este!?

Dar această lumină este slava Lui, care Îl înconjoară, iar fiinţa Lui este cu totul necunoscută. Aşa va rămâne în veci! Asta înseamnă Dumnezeu. Fiinţa dumnezeiască este şi va rămâne nevăzută, necuprinsă... Doar raza slavei fiinţei Lui prealuminoase apare...

* Ce este omul? Este o creatură a Ta, miluită şi iertată de infinita Ta bunătate. Este o pleavă, un nimic, dar aproape de Tine devine un mic dumnezeu după har... Eu sunt slugă şi rob nevrednic.

* Avem un Dumnezeu plin de milă şi blândeţe dumnezeiască, care ne rabdă şi continuă să ne poarte de grijă, iar noi, oamenii, Îl negăm. Îl hulim şi nu ştim ce zicem şi ce facem. Teoretic credem şi mărturisim, pe când cu viaţa noastră devenim nesuferiţi, vrednici de milă şi nefericiţi prin mintea, alegerile, egoismul şi nebunia noastră lumească.

* Prin pocăinţa noastră sinceră putem primi iarăşi binecuvântările lui Dumnezeu, putem să scăpăm de osândă, e de ajuns să ţinem normele credinţei, poruncile lui Dumnezeu, şi atunci focul harului ne va încălzi, răcori, bucura şi îndumnezei după har.

* ... Păzeşte-mă, Părinte al meu, aducându-mă la cunoaşterea adevărată a firii mele şubrede. Sunt o creatură neînsemnată a Ta, sunt un nimic. Numai când mă aflu lângă Tine dobândesc înfăţişare şi slavă măreaţă...

* Pocăinţa are putere mare. Ia tăciunele şi îl face diamant. Ia lupul şi îl face miel. Îl ia pe sălbatic şi îl face sfânt. Îl ia pe tâlharul mânjit de sânge şi face din el primul locuitor al Raiului. Tocmai pentru că pocăinţa are o astfel de putere,

diavolul se sileşte să-l îndepărteze pe om de la pocăinţă. Aşa se explică împotrivirile multor oameni către pocăinţă şi spovedanie.

* Cu durerea rugăciunii fierbinţi să zicem: Doamne Iisuse Hristoase, dăruieşte-ne pocăinţă adevărată şi stropită cu lacrimi. Tu ai rămas singura nădejde de mântuire pentru noi. Eşti adevărul între mulţimea de minciuni. Eşti bucuria noastră între atâtea suferinţe. Eşti izbăvirea noastră din nenumăratele păcate. Eşti pacea într-o lume atât de tulbure.

* Cu evlavie mă închin Ţie, Stăpânul tuturor.

Slavă îndelungrăbdării şi îndurării Tale, Doamne! Amin.

ÎN LOC DE EPILOG

Iubite cititorule, acum, când ai ajuns la finalul acestei cărţi care cuprinde mărturiile cutremurătoare de întoarcere din cealaltă viaţă a semenilor noştri, trebuie să cugeţi cu seriozitate la problema arzătoare a mântuirii sufletului tău nemuritor şi să pui în practică în mod conştient veşnicele şi mântuitoarele adevăruri ale Evangheliei Dumnezeului-Om şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Sfânta Scriptură cea insuflată de Duhul Sfânt este întru totul adevărată, fie că vrem să acceptăm asta, fie că nu. Ne este de folos şi pentru scurta noastră trecere prin lumea aceasta şi pentru viaţa veşnică de dincolo. Să îi dăm atenţie şi să armonizăm toată purtarea noastră cu dumnezeieştile şi izbăvitoarele ei poveţe.

Redăm câteva fragmente ajutătoare din Sfânta Scriptură despre lupta duhovnicească a pocăinţei şi sfinţeniei cât şi vorbe patristice în legătură cu folosirea timpului celui preţios pentru mântuirea noastră.

„Împărăţia cerurilor se ia prin străduinţă şi cei ce se silesc pun mâna pe ea" (Matei 11, 12).

„Fericiţi cei ce plângeţi acum, că veţi râde" (Luca 6, 21).

„Domnul omoară şi învie; El coboară la locuinţa morţilor şi iarăşi scoate" (I Regi 2, 6).

Al doilea propovăduitor al pocăinţei, dascălul a toată lumea. Ioan Gură de Aur, ne învaţă:

„Hristos nu-i va osândi pe păcătoşi, ci doar pe păcătoşii care nu s-au pocăit.

Leacul pocăinţei are puterea de a şterge toate păcatele noastre.

Oceanul are ţărmuri, dar mila lui Dumnezeu nu are, este nesfârşită.

Harul lui Dumnezeu, chiar dacă este har, nu-i mântuieşte pe toţi, ci pe toţi cei ce voiesc mântuirea.

Mila lui Dumnezeu pentru a se manifesta are nevoie de buna noastră dispoziţie... Doreşte să-şi reverse mila Sa, dar Îl împiedică păcatele noastre.

Cele pe care preoţii le săvârşesc aici pe pământ, Dumnezeu le pecetluieşte în ceruri".

Despre pocăinţa adevărată e necesar să ştim: în inimă zdrobire, în gură spovedanie şi în trăire îndreptare.

„Vrăjmaşul (diavolul) nu se bucură de nimeni atât de mult cât se bucură de cei care nu-şi arată cugetele" ne spune Avva Pimen.

„Dacă omul voieşte, de la răsăritul soarelui până la asfinţit ajunge la sfinţenie" (Sfântul Antonie). Pocăinţa sinceră ne duce la mântuire.

Sfântul Marcu Ascetul ne încredinţează că „nimeni nu este bun şi îngăduitor ca Dumnezeu, dar pe cei care nu se pocăiesc nici Dumnezeu nu-i iartă".

„Oriunde îşi face loc duhul pocăinţei, acolo, în mod sigur, orice păcat este iertat; şi nimeni vreodată nu a pierit folosind leacul aspru al pocăinţei", ne încredinţează Sfântul Nil.

„Doamne Dumnezeul meu, care m-ai făcut pe mine, miluieşte-mă după mare mila Ta" (din Pateric).

„Cele prezente sunt trecătoare şi stricăcioase, iar cele viitoare sunt veşnice şi nestricăcioase" (Sfântul Evstratie).

Niciodată nu vom deveni vrednici de a merge în Ceruri fără pocăinţă, spovedanie şi Sfântă Împărtăşanie în Biserica ortodoxă a lui Hristos.

Pocăinţa statornică şi sinceră este singurul mijloc sigur de salvare din multele naufragii de pe marea furtunoasă a vieţii noastre trecătoare şi păcătoase. Este cheia Împărăţiei Cerurilor. Dacă vrem, ne putem mântui. Harul mântuitor al lui Dumnezeu ne va însoţi pe calea îndreptării; e de-ajuns să-l cerem prin rugăciune fierbinte şi neîntreruptă.

„Preamilostivul Dumnezeu caută pricină ca să mântuiască sufletele noastre, (ne povăţuieşte părintele Iosif Isihastul) şi fără spovedanie nu există pocăinţă, iar fără pocăinţă omul nu se mântuieşte".

Şi din învăţătura Apostolului Pavel aflăm că trupurile celor drepţi, după învierea de obşte, vor fi împodobite în Împărăţia cerurilor de Preabunul Dumnezeu cu patru harisme: nestricăciunea, puterea, duhovnicia şi slava (I Corinteni 15, 42).

Negrăită este marea milă a Preabunului nostru Dumnezeu şi infinită îngăduinţa Lui către cei care Îl iubesc şi au ca mijlocitoare pe Maica Domnului şi pe Sfinţii Lui.

Să priveghem duhovniceşte pentru a întări cu ajutorul lui Dumnezeu dreapta credinţă şi curăţia trăirii, chemând în rugăciunea noastră cu credinţă Preasfântul nume al Domnului şi Dumnezeului nostru, zicând neîncetat:

„Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine, păcătosul!".

„Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, mântuieşte-ne pe noi".

„Sfinţilor lui Dumnezeu, rugaţi-vă pentru noi, păcătoşii".

Dumnezeu să ne dăruiască tuturor sfârşit creştinesc. Amin.

CUPRINS

Difuzare:
Editura **Bunavestire** - Galați,
Str. Poșta Veche 161
Telefon **036/471896**
e-mail: bunavest@stillco.ro

Tipărit la
S.C. EVRIKA EURODIPS S.R.L.
Galați, Str. Unirii nr. 183
Tel/Fax: 0236/462799
e-mail : *evrikaeurodips@xnet.ro*
www: *evrikaeurodips.go.ro*